

30042022
Šifra: Oa-17-02-CU
Verzija: 1.0

PRAVILA

poslovanja Ovlašćene banke NLB Komercijalne banke AD Beograd

SADRŽAJ**STRANA**

OSNOVNI POJMOVI	4
VRSTE POSLOVA OVLAŠĆENE BANKE I USLOVI ZA NJIHOVO OBAVLJANJE	5
Brokerski poslovi.....	5
Dilerski poslovi.....	6
Poslovi market mejkera.....	6
Poslovi agenta emisije	6
Poslovi pokrovitelja emisije	6
Otvaranje i vođenje računa finansijskih instrumenata.....	6
Zastupanje akcionara na skupštini.....	7
Ostali poslovi korporativne agenture.....	7
NAČELA SIGURNOG I DOBROG POSLOVANJA	8
POSLOVNA TAJNA.....	8
UPRAVLJANJE SUKOBOM INTERESA	9
Pojam, mere i radnje upravljanja sukobom interesa	9
Pojavni oblici sukoba interesa.....	9
Obaveštavanje clijenata o sukobu interesa.....	10
Organizaciona struktura za obavljanje poslova Ovlašćene banke.....	10
Postupanje sa nalogima clijenata.....	10
Insajderske informacije	11
Relevantna lica Ovlašćene banke.....	11
Lične transakcije	12
Zabrane za relevantna lica Ovlašćene banke.....	12
Zloupotrebe na tržištu	12
Preporuke	13
Interna kontrola.....	14
MEĐUSOBNA PRAVA I OBAVEZE OVLAŠĆENE BANKE I KLIJENATA.....	14
Obaveze clijenata	14
Obaveze Ovlašćene banke.....	15
UGOVORI SA KLIJENTIMA	16
Ugovor na daljinu	16
Ugovor o pružanju investicionih usluga.....	16
Ugovor o korišćenju aplikacije NLB trader	18
Ugovor o upravljanju portfeljom	18
Ugovor o pokroviteljstvu.....	20
Ugovor o pozajmljivanju.....	20
USPOSTAVLJANJE POSLOVNE SARADNJE SA PROFESIONALNIM KLIJENTIMA.....	20
NALOZI ZA TRGOVANJE FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA.....	21
POTVRDE O PRIJEMU NALOGA	23
NAČINI PRIJEMA NALOGA	23
IZVRŠAVANJE NALOGA	24
KRITERIJUMI NAJPOVOLJNIJEG IZVRŠAVANJA NALOGA.....	25
Izvršavanje naloga malog clijenta	25
Izvršavanje naloga profesionalnog clijenta	25
MESTO IZVRŠAVANJA NALOGA.....	25
Izvršavanje naloga posredstvom partnera	26
Izvršavanje naloga na inostranim tržištima	26
Pridruživanje i razvrstavanje naloga	27
Pridruživanje i razvrstavanje dilerskih naloga	27
Izveštavanje clijenata.....	27
Potvrda o realizaciji naloga.....	28

Odbijanje naloga	29
Knjiga naloga	29
Vođenje i čuvanje dokumentacije	30
IZVEŠTAVANJE	30
Dnevni izveštaji	30
Mesečni izveštaji	31
Godišnji izveštaji	31
Ostali izveštaji	31
MERE ZA OBEZBEĐENJE KONTINUITETA POSLOVANJA	31
UPRAVLJANJE RIZICIMA	32
MERE ZA SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJE TERORIZMA	32
INTERNA REVIZIJA	33
PROVIZIJE I DRUGE NAKNADE	33
EVALUACIJA EFIKASNOSTI PRAVILA	33
ZAVRŠNE ODREDBE	34

IZVRŠNI ODBOR

Delovodni broj: 203/IO

Beograd, 30.03.2022. godine

Na osnovu člana 31. Statuta Komercijalne banke AD Beograd, Izvršni odbor Komercijalne banke AD Beograd je dana 30.03.2022. godine usvojio

PRAVILA POSLOVANJA OVLAŠĆENE BANKE NLB KOMERCIJALNE BANKE AD BEOGRAD

Pravilima poslovanja Ovlašćene banke NLB Komercijalne banke AD Beograd Oa-17-02-CU, verzija 1.0 (u daljem tekstu: Pravila) uređuju se uslovi poslovanja, odnosno pružanje investicionih i dodatnih usluga klijentima, u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala (u daljem tekstu: ZTK), pratećim podzakonskim aktima Komisije za hartije od vrednosti (u daljem tekstu: KHOV) i Centralnog registra depoa i kliringa hartija od vrednosti (u daljem tekstu: CRHOV).

Na sve što nije regulisano ovim Pravilima ili ugovorom između Ovlašćene banke NLB Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu: Ovlašćena banka) i klijenta primenjuje se važeća zakonska i podzakonska regulativa, opšti uslovi poslovanja NLB Komercijalne banke AD Beograd kao i relevantni interni akti NLB Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu: Banka).

OSNOVNI POJMOVI

Pojedini pojmovi u smislu ovih Pravila imaju sledeća značenja:

Ovlašćena banka: Odeljenje za brokersko dilerske poslove, organizacioni oblik Banke - kreditne institucije, člana (CRHOV), u čije redovne aktivnosti ili poslovanje spada pružanje jedne ili više investicionih i dodatnih usluga, odnosno profesionalno obavljanje jedne ili više investicionih aktivnosti u vezi sa jednim ili više finansijskih instrumenata.

Ovlašćene ekspoziture: Ekspoziture Banke koje su ovlašćene za obavljanje poslova iz nadležnosti Ovlašćene banke.

Klijent: Pravno ili fizičko lice (domaće i strano) kome Ovlašćena banka pruža investicionu, odnosno dodatnu uslugu.

Mali klijent: Klijent Ovlašćene banke koji nije razvrstan u kategoriju profesionalnih klijenata.

Profesionalni klijent: Klijent koji poseduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima i koji ispunjava uslove propisane ZTK.

Ugovor: Pisani dokument zaključen između Ovlašćene banke i klijenta kojim ugovorne strane saglasno izjavljuju volju i utvrđuju međusobna prava i obaveze, kao i ostale uslove pod kojima Ovlašćena banka pruža klijentu usluge.

ZTK: Zakon o tržištu kapitala.

ZSPNIFT: Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Finansijski instrumenti - FI: Prenosive hartije od vrednosti, instrumenti tržišta novca, jedinice institucija kolektivnog investiranja, finansijski derivati (opcije, fjučersi, svopovi, forvardi...) i drugi instrumenti propisani ZTK.

Mesto izvršenja naloga: Regulisano tržište, multilateralna trgovačka platforma – MTP, vanberzansko tržište – OTC, u zemlji i inostranstvu.

Beogradska berza ad Beograd - Berza: Društvo koje obavlja poslove organizatora tržišta na domaćem tržištu u skladu sa ZTK i upravlja, odnosno obavlja delatnost u vezi sa funkcionisanjem regulisanog tržišta i multilateralne trgovačke platforme (MTP).

Komisija za hartije do vrednosti - KHOV: Nezavisna i samostalna organizacije Republike Srbije organizovana kao pravno lice, sa nadležnostima da između ostalog donosi i podzakonska i ostala akta za sprovođenje zakona, daje dozvolu za obavljanje delatnosti investicionim društvima, nadzire i prati njihovo poslovanje, sekundarno trgovanje, odobrava objavljivanje prospekata za javnu ponudu i dr.

Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti - CRHOV: Pravno lice, sa dozvolom KHOV, koje obavlja poslove vođenja registra finansijskih instrumenata, kliringa i saldiranja transakcija sa finansijskim instrumentima i druge poslove predviđene zakonom.

VRSTE POSLOVA OVLAŠĆENE BANKE I USLOVI ZA NJIHOVO OBAVLJANJE

Ovlašćena banka poseduje dozvolu za pružanje investicionih i dodatnih usluga na osnovu Rešenja KHOV br. 5/0-46-2006/5-12 od 27.09.2012. godine.

Vrste poslova koje Ovlašćena banka obavlja na osnovu dozvole KHOV za pružanje investicionih usluga i aktivnosti uključuju:

- Prijem i prenos naloga koji se odnose na prodaju i kupovinu finansijskih instrumenata, odnosno opoziv naloga;
- Izvršavanje naloga za račun klijenata;
- Trgovanje za sopstveni račun;
- Usluge pokroviteljstva u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa;
- Usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa.

Pored navedenih, Ovlašćena banka pruža i dodatne usluge, koje se odnose na:

- Čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući čuvanje instrumenata i sa tim povezane usluge, kao što je administriranje novčanim sredstvima i kolateralom;
- Odobravanje kredita ili zajmova investitorima kako bi mogli da izvrše transakcije jednim ili više finansijskih instrumenata kada je društvo zajmodavac uključeno u transakciju;
- Saveti društvima u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom, spajanjem i kupovinom društava i sl;
- Usluge deviznog poslovanja u vezi sa pružanjem investicionih usluga;
- Istraživanje i finansijska analiza u oblasti investiranja ili drugi oblici opštih preporuka u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima;
- Usluge u vezi sa pokroviteljstvom;
- Investicione usluge i aktivnosti, kao i dopunske usluge koje se odnose na osnov izvedenog finansijskog instrumenta (opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i ostale izvedene finansijske instrumente u skladu sa ZTK), a u vezi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti, kao i dopunskih usluga.

Brokerski poslovi

Član 1

Obavljanje brokerskih poslova podrazumeva pružanje investicionih usluga klijentu, u smislu prijema naloga za trgovanje finansijskim instrumentima, prijema naloga za prenos finansijskih instrumenata i izvršavanja ovih naloga u ime i za račun klijenta.

Trgovanje finansijskim instrumentima podrazumeva kupovinu i/ili prodaju finansijskih instrumenata utvrđenih zakonom i aktima KHOV, na regulisanim tržištima, multilateralnim trgovačkim platformama i neregulisanom (OTC), na domaćem i inostranim tržištima.

Brokerske poslove Ovlašćena banka obavlja na osnovu Ugovora o pružanju investicionih usluga. Ovaj ugovor se zaključuje sa klijentom u pisanom obliku, pre prijema prvog naloga klijenta.

Ugovorom o pružanju investicionih usluga, Ovlašćena banka i klijent definišu međusobna prava i obaveze i ostale uslove za posredovanje u kupovini ili prodaji finansijskih instrumenata.

Za obavljanje brokerskih poslova elektronskim putem, sa klijentima se zaključuje poseban ugovor kojim se reguliše korišćenje aplikacije NLB trader.

U vezi sa zaključenim ugovorima, Ovlašćena banka i klijenti imaju mogućnost potpisivanja aneksa kojima će regulisati pružanje investicionih i dodatnih usluga koje nisu regulisane prethodno navedenim ugovorima.

Dilerski poslovi

Član 2.

U skladu sa internim aktima Banke u vezi sa organizacijom i sistematizacijom poslova, dilerski poslovi se obavljaju posredstvom Ovlašćene banke, po nalogu i u skladu sa uputstvima organizacionog oblika Banke nadležnog za upravljanje sredstvima i bilansom Banke.

U obavljanju dilerskih poslova Ovlašćena banka je u obavezi da poštuje:

- Izvršavanje naloga svojih klijenata i drugih ugovornih obaveza prema klijentima, tako da svoje interese i interese povezanih lica ne stavlja ispred interesa klijenata;
- Investicione odluke, odnosno trgovanje u ime i za račun Banke vrši se na osnovu instrukcija nadležnog organizacionog oblika Banke;
- Mere i postupke propisane ovim Pravilima, kako u pogledu izvršavanja naloga, tako i u pogledu sprečavanja sukoba interesa.

Poslovi market mejkera

Član 3.

Ovlašćena banka za obavljanje poslova market-mejkera zaključuje Ugovor sa organizatorom tržišta na kome se kotiraju finansijski instrumenti na koje se ovaj ugovor odnosi. Ovlašćena banka se ovim ugovorom obavezuje da na kontinuiranoj osnovi i za sopstveni račun, ispostavlja naloge kupovine i naloge prodaje za finansijske instrumenate na koje se ugovor odnosi, pod uslovima iz ugovora i u skladu sa pravilima organizatora tržišta.

Poslovi agenta emisije

Član 4.

Ovlašćena banka koja vrši usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa, ove poslove obavlja u svojstvu agenta i to:

- Izdavanjem finansijskih instrumenata javnom ponudom;
- Uključivanjem finansijskih instrumenata izdatih javnom ponudom na regulisano tržište i/ili MTP.

Ugovorom sa klijentom u vezi pružanja usluga agenta emisije regulišu se međusobna prava i obaveze klijenta – izdavaoca i Ovlašćene banke i ostali uslovi.

Poslovi pokrovitelja emisije

Član 5.

Pri obavljanju poslova pokrovitelja emisije, Ovlašćena banka organizuje izdavanje finansijskih instrumenata sa obavezom njihovog otkupa od izdavaoca radi dalje prodaje ili sa obavezom otkupa od izdavaoca neprodanih finansijskih instrumenata.

Klijent - izdavalac i Ovlašćena banka međusobna prava i obaveze i ostale uslove regulišu ugovorom.

Otvaranje i vođenje računa finansijskih instrumenata

Član 6.

Ovlašćena banka je dužna da obavesti potencijalnog klijenta o obavezi otvaranja novčanog računa u banci ili investicionom društvu članu CRHOV-a, kao i računa finansijskih instrumenata, za trgovanje na domaćem tržištu kod člana CRHOV-a, odnosno za trgovanje na inostranim tržištima u Banci, a pre ispostavljanja naloga za kupovinu, odnosno prodaju finansijskih instrumenata.

Ugovorom o otvaranju i vođenju računa finansijskih instrumenata za trgovanje na domaćem i/ili inostranim tržištima Ovlašćena banka i klijent regulišu međusobna prava i obaveze, kao i ostale uslove. Ovlašćena banka

sa klijentom koji stiče akcije ciljnog društva u postupku ponude za preuzimanje akcija, odnosno sa klijentom koji akcije stiče u postupku otkupa sopstvenih akcija, sklapa ugovor o otvaranju i vođenju računa deponovanih

finansijskih instrumenata kojim se regulišu međusobna prava i obaveze klijenta i Ovlašćene banke saglasno ZTK, Pravilima poslovanja CRHOV-a i drugim propisima, kao i ostali uslovi.

Zastupanje akcionara na skupštini

Član 7.

Ovlašćena banka može zastupati svoje klijente na skupštinama akcionarskih društava u skladu sa zaključenim ugovorom, na bazi posebnog punomoćja izdatog od strane klijenta – akcionara koji poseduje akcije sa pravom glasa određenog akcionarskog društva saglasno zakonu, osnivačkom aktu i statutu tog društva.

Ovlašćena banka je dužna da zastupa akcionare na skupštini društva u njihovom najboljem interesu i da akcionare koji su dali punomoćje upozori na sva ograničenja za takvo zastupanje koja proizilaze iz zakona i drugih propisa.

Ostali poslovi korporativne agenture

Član 8.

Ugovor o korporativnoj agenturi Ovlašćena banka zaključuje sa izdavaocem finansijskih instrumenata u skladu sa zakonom, Pravilima poslovanja CRHOV-a, ovim Pravilima i aktima Berze. Ugovorom o korporativnoj agenturi, Ovlašćena banka se obavezuje da posredstvom CRHOV pruža sledeće usluge u skladu sa zahtevima klijenta:

- Otvaranje i administriranje emisionog računa, depo računa i drugih računa klijenta;
- Podnošenje zahteva za dodelu/izmenu identifikacione oznake FI;
- Podnošenje zahteva za upis FI na emisioni račun izdavaoca i prenos na račune zakonitih imalaca;
- Podnošenje zahteva za izdavanje jedinstvene evidencije zakonitih imalaca FI;
- Podnošenje zahteva i preduzimanje drugih radnji u vezi sa isplatom dividendi i drugih prihoda na FI;
- Poništenje dužničkih FI;
- Ispis FI;
- Promena pravne forme;
- Statusne promene;
- Podnošenje zahteva za poništenje izdatih FI;
- Sprovođenje postupka zamene FI;
- Sprovođenje postupka otkupa/otuđenja sopstvenih akcija;
- Otkup akcija od nesaglasnih akcionara;
- Smanjenje i povećanje osnovnog kapitala AD;
- Prinudni otkup akcija;
- Objavljivanje obaveštenja na internet stranici CRHOV-a .

Ovlašćena banka, istim ugovorima može preuzeti obavezu da posredstvom Berze i KHOV pruža sledeće usluge u skladu sa zahtevima klijenta:

- Podnošenje zahteva i druge dokumentacije za uključanje finansijskih instrumenata na regulisano tržište ili MTP;
- Podnošenje izveštaja i obaveštenja koje je klijent dužan da objavljuje u skladu sa zakonom i aktima KHOV na internet stranici organizatora tržišta i Portalu KHOV;
- Podnošenje zahteva za isključenje finansijskih instrumenata sa regulisanog tržišta ili MTP i sprovođenje drugih radnji u skladu sa pravilima i drugim opštim aktima organizatora tržišta;
- Podnošenje zahteva za odobrenje ponude za preuzimanje akcija u skladu sa važećim aktima KHOV;
- Podnošenje zahteva KHOV za odobrenje statusa kvalifikovanog investitora;
- Podnošenje zahteva KHOV za pribavljanje mišljenja.

NAČELA SIGURNOG I DOBROG POSLOVANJA

Član 9.

Internim aktima Banke utvrđeni su opšti etički principi i obavezujuća pravila profesionalnog ponašanja. Poštovanje odredbi internih akata je preduslov za obavljanje poslovnih aktivnosti, a suprotno ponašanje predstavlja povredu radne obaveze. Odgovornost za primenu imaju svi zaposleni u Banci, članovi organa upravljanja i lica angažovana po osnovu ugovora za obavljanje poslova iz nadležnosti Banke.

Pored obaveze obavljanja poslovnih aktivnosti u skladu sa principima poslovne etike navedenim u internim aktima, ovim Pravilima propisuje se poštovanje posebnih načela i pravila ponašanja za relevantna lica Ovlašćene banke sa ciljem izbegavanja sukoba interesa i sprečavanja zloupotreba na tržištu u skladu sa ZTK i ZSPNIFT:

- Načelo dužne pažnje i odgovornosti – podrazumeva poslovanje sa klijentima na bazi pune informisanosti o klijentima, kao i pružanje svih informacija klijentima koje su važne za donošenje investicionih odluka, uz sagledavanje i poštovanje nivoa informisanosti i znanja klijenata, te blagovremeno pružanje klijentima potpunih i jasnih informacija koje uključuju i upozorenje na rizike i moguće vrste i izvore sukoba interesa u vezi sa obavljanjem poslova sa finansijskim instrumentima klijenata;
- Načelo zabrane nelojalne konkurencije – nije dozvoljeno sprovoditi radnje protiv drugih investicionih društava (konkurenti) kojima se krše principi poslovnog morala i dobri poslovni običaji, kojom se nanosi ili može naneti šteta konkurentima, iznošenje neistinitih i uvredljivih tvrdnji o konkurenciji radi narušavanja ugleda i poslovanja konkurenata, nuđenje damping uslova;
- Načelo pouzdanosti, poštenja i fer odnosa – Ovlašćena banka svoje poslovanje obavlja uz obezbeđenje odgovarajućeg stepena pouzdanosti i integriteta, a kontakte sa javnošću, klijentima, zaposlenima i drugim investicionim društvima obavlja na način koji obezbeđuje pošteno i fer poslovanje. Ovo načelo naročito obuhvata poštovanje prioriteta klijentovih interesa, zaštitu imovine klijenata, pružanje kompletnih i blagovremenih informacija kao i obaveštavanje klijenata o svim realnim i mogućim konfliktima interesa kako bi se obezbedilo fer i objektivno poslovanje. Ovlašćena banka je dužna da izbegava sukobe interesa sa klijentom, a ukoliko to nije moguće, da obezbedi pravedan odnos uz svođenje sukoba na najmanju moguću meru;
- Načelo poverljivosti – lični podaci o klijentu se koriste isključivo u okviru obavljanja delatnosti, u skladu sa zakonom i internim aktima Banke koji regulišu ovo pitanje. Ovlašćena banka ne sme da koristi, odaje trećim licima, niti im omogući korišćenje ovih informacija, osim u zakonom predviđenim slučajevima.

POSLOVNA TAJNA

Član 10.

U pružanju i obavljanju investicionih usluga i aktivnosti, postupa se sa dužnom pažnjom i poštuje poverljivost prikupljenih podataka o klijentima.

Shodno propisima i aktima Banke, svi zaposleni su dužni da kao poslovnu tajnu čuvaju:

- Podatke o klijentu, stanju i prometu na računima;
- Podatke o investicionim uslugama i aktivnostima koje se obavljaju za klijenta;
- Druge podatke i činjenice u okviru pružanja investicionih i dodatnih usluga za klijenta.

Navedene informacije zaposleni Banke ne sme da koristi, odaje trećim licima, niti im omogući korišćenje ovih informacija.

Ove informacije mogu se staviti na uvid i saopštiti trećim licima samo u sledećim slučajevima:

- Uz pisanu saglasnost klijenta;
- Prilikom nadzora, odnosno na zahtev KHOV, CRHOV ili organizatora tržišta;
- Na osnovu naloga suda;
- Na osnovu naloga organa koji se bavi sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorizma;
- Na osnovu naloga drugog nadležnog državnog organa.

Obaveza čuvanja poslovne tajne traje i posle prestanka vršenja funkcije, odnosno radnog odnosa u Banci.

UPRAVLJANJE SUKOBOM INTERESA**Pojam, mere i radnje upravljanja sukobom interesa**

Član 11.

Sukob interesa predstavlja svaku situaciju u kojoj Ovlašćena banka, odnosno relevantna lica Ovlašćene banke nisu neutralni i objektivni u odnosu na predmet poslovanja ili imaju profesionalne i/ili lične interese koji se sukobljavaju sa interesima klijenata, što može uticati na nepristrasnost u pružanju i obavljanju investicionih usluga i aktivnosti na štetu klijenta.

Ovlašćena banka u pogledu upravljanja sukobom interesa ovim Pravilima posebno definiše:

- Okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa, uključujući okolnosti koje proističu iz poslovne aktivnosti članica bankarske grupe i pojavne oblike sukoba interesa;
- Osnovna načela poslovanja u obavljanju investicione aktivnosti;
- Procedure i mere koje se primenjuju radi upravljanja sukobom interesa koji mogu biti na štetu jednog ili više klijenata;
- Mere informisanja relevantnih lica o obaveznom postupanju u postupku upravljanja sukobom interesa i o izvršavanju i zabranama izvršavanja ličnih transakcija;
- Postupak uspostavljanja unutrašnje kontrole u Ovlašćenoj banci.

Pojavni oblici sukoba interesa

Član 12.

Sukob interesa može nastati između:

- Interesa Banke i/ili relevantnog lica Ovlašćene banke, odnosno lica posredno ili neposredno povezanih sa njima, sa jedne i interesa klijenta sa druge strane;
- Međusobno različitih interesa klijenata Ovlašćene banke.

Prilikom identifikovanja sukoba interesa, kao relevantna okolnost uzima se situacija u kojoj Banka i/ili relevantno lice Ovlašćene banke, odnosno lica povezana sa njima:

- Mogu ostvariti finansijsku korist ili izbeći gubitak na štetu klijenta, korišćenjem insajderskih informacija ili njihovim saopštavanjem trećim licima;
- Trguju u svoje ime i za svoj račun korišćenjem insajderskih informacija;
- Imaju interes od ishoda posla obavljenog za klijenta ili transakcije izvršene za račun klijenta, a koji se razlikuju od interesa klijenta;
- Imaju finansijski ili neki drugi motiv za pogodovanje interesima drugog klijenta ili grupe klijenata, na štetu interesa ostalih klijenta;
- Kao i situacije u kojima:
 - a) Predmet klijenta i predmet poslovanja Banke i/ili relevantnog lica Ovlašćene banke, odnosno lica povezanih sa njima, jeste isti predmet,
 - b) Postoji vlasnička povezanost Banke ili relevantnog lica Ovlašćene banke i lica povezanih sa njima, sa licima koja su u tržišnoj utakmici sa klijentom,
 - c) Banka i/ili relevantno lice Ovlašćene banke prime ili će primiti dodatnu naknadu ili podsticaj u vidu novca, robe ili usluge, povodom posla obavljenog za klijenta, a da to nije uobičajna provizija ili naknada za taj posao,
 - d) Ovlašćena banka pruža usluge investicionog savetovanja i/ili upravljanja portfeljom i ujedno preporučuje ulaganje i/ili ulaže u finansijske instrumente čiji je izdavalac Banka,
 - e) Obavljanje ličnih transakcija je suprotno zakonskim zabranama i ovim Pravilima.

Obaveštavanje klijenata o sukobu interesa

Član 13.

U slučajevima kada odredbe ovih Pravila nisu dovoljne kako bi se u razumnoj meri osiguralo sprečavanje sukoba interesa sa rizikom za klijenta, Ovlašćena banka je dužna da obavesti klijenta o vrsti i izvoru sukoba interesa i to pre obavljanja posla, odnosno izvršenja transakcije u njegovo ime.

Obaveštenje iz prethodnog stava mora da sadrži dovoljno informacija na osnovu kojih će klijent biti u mogućnosti da donese odluku u vezi sa uslugom u okviru koje se pojavljuje sukob interesa.

U slučaju da klijent proceni da je mogućnost nastanka sukoba interesa verovatna i da može štetiti njegovom finansijskom interesu, može u svakom trenutku odustati od poslovne saradnje, u skladu sa ugovorom.

Organizaciona struktura za obavljanje poslova Ovlašćene banke

Član 14.

Unutrašnjom organizacionom strukturom Banke obezbeđeno je:

- Pravilno obavljanje i odvojenost pojedinih poslova sa finansijskim instrumentima;
- Definisanje procesa rada, odvojenost zaduženja i razgraničenje odgovornosti zaposlenih koji izvršavaju naloge za račun klijenata;
- Podela dužnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih, na način kojim se sprečava sukob interesa;
- Adekvatna informisanost o svim procedurama koje su predmet primene;
- Sprovođenje unutrašnje kontrole;
- Adekvatno čuvanje i arhiviranje poslovne dokumentacije i podataka.

Investicione usluge i aktivnosti obavljaju se u zasebnoj organizacionoj jedinici Banke - Odeljenju za brokersko dilerske poslove i ovlašćenim ekspoziturama.

Izuzetno, u okviru iste organizacione jedinice, dozvoljeno je obavljanje aktivnosti u vezi sa poslovima ponude i prodaje finansijskih instrumenata sa i bez obaveze otkupa (agent i pokrovitelj emisije).

Izvršavanje dilerskih naloga obavlja se u okviru organizacione jedinice koja se bavi izvršavanjem naloga za račun klijenata, uz ispunjenje zakonom predviđenih uslova da se:

- Odluke o dilerskom trgovanju ne donose u okviru te organizacione jedinice;
- Dilersko trgovanje nije dominantna investiciona usluga Ovlašćene banke, odnosno, prihodi po osnovu te usluge su manji od 20% ukupnog prihoda.

Postupanje sa nalogima klijenata

Član 15.

Ovlašćena banka je u obavezi da za sve svoje klijente naloge izvršava brzo, pošteno i efikasno, obezbeđujući svim klijentima jednak tretman. Prilikom pružanja usluga posredovanja, primanja i prosleđivanja naloga na realizaciju, Ovlašćena banka će uvek postupati sa pažnjom dobrog domaćina i nastojati da zaštiti interese klijenta na adekvatan način.

Kada Ovlašćena banka trguje sa finansijskim instrumentima za sopstveni račun, dužna je da u potpunosti postupa u skladu sa odredbama ovih Pravila, odnosno, da na isti način tretira postupanje sa nalogom za sopstveni račun, poštujući mere za upravljanje sukobom interesa.

Ovlašćena banka neće zloupotrebiti informacije u vezi sa primljenim nalogima klijenata i preduzeće sve razumne mere u cilju sprečavanja zloupotrebe takvih informacija.

Ovlašćena banka je dužna da klijentu, na njegov zahtev, pokaže podatke iz kojih je vidljivo da je nalog klijenta izvršen u skladu sa ovim Pravilima, odnosno u skladu sa izričito definisanim nalogom klijenta.

Insajderske informacije

Član 16.

Insajderske informacije su informacije o tačno određenim činjenicama koje nisu javno objavljene, odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više izdavalaca finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, a koje bi, da su javno objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cenu tih finansijskih instrumenata ili na cenu izvedenih finansijskih instrumenata.

Tačno određenim činjenicama smatraju se činjenice koje ukazuju na niz okolnosti koje postoje ili za koje se razumno može očekivati da će postojati, ili na događaj koji se dogodio ili se razumno može očekivati da će se dogoditi, kada su dovoljno specifične da omoguće zaključivanje o mogućem uticaju tog niza okolnosti ili

događaja na cene finansijskih instrumenata, povezanog izvedenog finansijskog instrumenta ili povezanih spot ugovora za robu. Značajan uticaj postoji ako bi razumni ulagač verovatno uzeo u obzir takvu informaciju kao deo osnova za donošenje svojih investicionih odluka.

Za zaposlene u Banci, koji su odgovorni za sprovođenje naloga u vezi sa finansijskim instrumentima, insajderske informacije su i informacije o tačno određenim činjenicama dobijene od klijenata u vezi sa budućim naložima klijenata, koje se odnose na jednog ili više izdavalaca finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, a koje bi da su javno objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cene tih finansijskih instrumenata ili na cenu izvedenog finansijskog instrumenta.

Zabranjeno je svakom licu koje poseduje insajdersku informaciju da tu informaciju upotrebi neposredno ili posredno pri sticanju, otuđenju i pokušaju sticanja ili otuđenja za sopstveni račun ili za račun trećeg lica, finansijskih instrumenata na koje se ta informacija odnosi.

Relevantna lica Ovlašćene banke

Član 17.

U skladu sa ZTK i "Pravilnikom KHOV o organizacionim zahtevima za pružanje investicionih usluga i obavljanje investicionih aktivnosti i dodatnih usluga", relevantna lica Ovlašćene banke su:

- Lica sa vlasničkim učešćem u kapitalu NLB Komercijalne banke AD Beograd - prvih 15 akcionara, a posebno akcionari koji imaju 5% ili veći procenat akcija sa pravom glasa;
- Lica na rukovodećim pozicijama u NLB Komercijalnoj banci AD Beograd - članovi u upravnim i izvršnim organima NLB Komercijalne banke AD Beograd, izvršni rukovodioci koji saglasno unutrašnjem uređenju Banke imaju ili bi mogli imati pristup podacima iz domena poslovanja Ovlašćene banke i zaposleni na rukovodećim pozicijama Sektora za hartije od vrednosti i finansijskih tržišta (u daljem tekstu: Sektor HOV), koji imaju saglasnost KHOV na imenovanje (direktor Sektora HOV i direktor Ovlašćene banke);
- Lica zaposlena u Banci u:
 - 1) Sektoru HOV;
 - 2) Ovlašćenim ekspoziturama Banke (zaposleni sa ovlašćenjem za obavljanje investicionih usluga);
 - 3) Organizacionim oblicima Banke kojima su dostupne informacije o pružanju investicionih usluga i dodatnih aktivnosti koje se obavljaju u Sektoru HOV;
 - 4) Lica koja nisu zaposleni Banke, a angažovani su za obavljanje investicionih usluga za Banku.

„Pravilnikom KHOV o organizacionim zahtevima za pružanje investicionih usluga i obavljanje investicionih aktivnosti i dodatnih usluga” definisan je pojam blisko povezanog lica sa relevantnim licem:

- Supružnici, odnosno lica koja žive u vanbračnoj zajednici;
- Potomci i preci u pravoj liniji neograničeno;
- Srodnici do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji, uključujući i srodstvo po tazbini;
- Usvojilac i usvojenici i potomci usvojenika;
- Staralac i štićenici i potomci štićenika;
- Lice koje je sa relevantnim licem provelo u zajedničkom domaćinstvu najmanje godinu dana od datuma predmetne lične transakcije.

Lične transakcije

Član 18.

Lične transakcije su transakcije finansijskim instrumentom koje izvrše relevantna lica Ovlašćene banke delujući van delokruga aktivnosti koje obavljaju kao relevantna lica ili koja je izvršena za račun relevantnog lica, lica sa kojim je relevantno lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano u smislu ZTK ili lica čiji je odnos sa relevantnim licem takve prirode da relevantno lice ima neposredan ili posredan materijalni interes od rezultata transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršenje transakcije.

Zabrane za relevantna lica Ovlašćene banke

Član 19

Ovlašćena banka ima obavezu da sprovede postupak adekvatnog upoznavanja relevantnih lica sa aktivnostima koje mogu dovesti do sukoba interesa i zabranama u vezi sa obavljanjem ličnih transakcija.

Relevantnom licu Ovlašćene banke zabranjeno je da:

- Zaključuje lične transakcije ukoliko to uključuje zloupotrebu ili otkrivanje insajderskih ili drugih poverljivih informacija koje se odnose na klijenta ili transakcije sa klijentom ili za račun klijenta ili je zaključivanje takve transakcije u sukobu ili je verovatno da će doći u sukob sa obavezama Ovlašćene banke;
- Savetuje ili nagovara drugo lice na zaključivanje transakcija sa finansijskim instrumentima, na način koji prelazi ovlašćenja relevantnog lica ili nije propisan ugovorom o pružanju usluga;
- Otkriva drugom licu bilo koje informacije ili mišljenja, osim u okviru redovnog ovlašćenja ili u okviru ugovora o pružanju usluga, ako relevantno lice zna, ili bi trebalo znati, da će takvo postupanje uticati na to drugo lice da:
 - 1) Zaključi transakciju sa finansijskim instrumentima;
 - 2) Savetuje ili nagovara treće lice na zaključivanje takve transakcije;
- Učestvuje u aktivnostima koje mogu dovesti do sukoba interesa.

Zaposlenom koji obavlja dužnosti rukovodioca u NLB Komercijalnoj banci AD Beograd zabranjeno je da vrši transakcije za sopstveni račun ili za račun trećeg lica, neposredno ili posredno, u vezi sa finansijskim instrumentima NLB Komercijalne banke AD Beograd i finansijskim instrumentima povezanim sa akcijama NLB Komercijalne banke AD Beograd, tokom perioda od 30 dana pre objave godišnjeg, polugodišnjeg ili kvartalnog finansijskog izveštaja, koje Banka objavljuje saglasno odredbama Zakona.

Izuzetno, zaposleni koji obavlja dužnosti rukovodioca u NLB Komercijalnoj banci AD Beograd može trgovati finansijskim instrumentima NLB Komercijalne banke AD Beograd i finansijskim instrumentima povezanim sa akcijama NLB Komercijalne banke AD Beograd i u periodima zabrane, uz pisanu saglasnost Banke.

Lice koje obavlja dužnost rukovodioca u NLB Komercijalnoj banci AD Beograd i lica povezana sa njim u skladu sa ZTK, imaju obavezu da KHOV prijave sva sticanja ili otuđenja za sopstveni račun akcija NLB Komercijalne banke AD Beograd, kao i sticanja i otuđenja finansijskih instrumenata povezanih sa akcijama NLB Komercijalne banke AD Beograd, u roku od 5 dana od dana predmetnog sticanja ili otuđenja.

KHOV propisuje bliže sadržinu i način prijavljivanja podataka, odnosno uslove pod kojima navedena lica nemaju obavezu prijavljivanja sticanja, odnosno otuđenja.

Zloupotrebe na tržištu

Član 20.

Pravilnikom KHOV kojim se reguliše pitanje zloupotreba na tržištu i odobrenja za trgovanje tokom perioda zabrane, propisani su postupci koji se u određenim okolnostima, mogu smatrati zloupotrebama na tržištu.

Okolnosti navedene u Pravilniku, koje utiču na procenu da li je došlo do zloupotrebe na tržištu, same po sebi ne znače da se u konkretnom slučaju radi o zloupotrebama na tržištu, niti se podrazumeva suprotno ako neka činjenica ili događaj nije naveden, već se prilikom procene postojanja zloupotreba na tržištu procenjuju specifične okolnosti svakog pojedinačnog slučaja.

Prilikom utvrđivanja okolnosti koje se mogu smatrati zloupotrebom na tržištu, Ovlašćena banka ima pravo da se oslanja na sopstvene informacije, kao i na informacije koje dobije od svojih klijenata ili potencijalnih klijenata, osim ukoliko ne poseduje saznanje, odnosno treba da poseduje saznanje da su takve informacije očigledno zastarele, netačne ili nepotpune.

Pravilnikom KHOV regulisano je obavezno postupanje u slučaju odbijanja naloga zbog sumnje da bi ispostavljanjem naloga bila izvršena zloupotreba na tržištu.

Ovlašćena banka internim aktima uređuje postupak uspostavljanja mehanizma za otkrivanje i sprečavanje zloupotreba na tržištu, kao i postupanje Ovlašćene banke u skladu sa obavezama predviđenim Pravilnikom KHOV.

Preporuke

Član 21.

Kada Banka izrađuje i/ili za izradu priprema investiciono istraživanje i analizu koja je namenjena ili je verovatno da će biti dostavljena klijentima Banke ili javnosti, Banka mora da osigura sprovođenje sledećih mera:

- Finansijski analitičari i druga relevantna lica ne smeju obavljati lične transakcije ili trgovati finansijskim instrumentima na koje se odnosi investiciono istraživanje, niti bilo kojim povezanim finansijskim instrumentom, kada imaju saznanje o verovatnom izboru momenta objavljivanja/upućivanja ili o

sadržaju tog investicionog istraživanja, koje nije javno dostupno ili nije dostupno klijentima. Isto tako, u ovakvim slučajevima ne smeju trgovati u ime i/ili za račun bilo kog drugog lica, uključujući i Banku. Izuzetak od ove zabrane je ispostavljanje samoinicijativnog naloga klijenta ili ispostavljanje naloga u svojstvu market mejkera;

- U okolnostima koje nisu obuhvaćene prethodnom tačkom, finansijski analitičari i druga relevantna lica uključena u izradu investicionog istraživanja, ne smeju da preduzimaju lične transakcije sa finansijskim instrumentom na koji se investiciono istraživanje odnosi ili sa njim povezanim finansijskim instrumentom, suprotno trenutnim preporukama, osim u izuzetnim okolnostima sa posebnim odobrenjem Banke.

Ovlašćena banka u okviru obavljanja poslova pružanja investicionih usluga, na zahtev klijenata ili na ličnu inicijativu, može davati preporuke u vezi obavljanja jedne ili više transakcija finansijskim instrumentima. Ove preporuke predstavljaju istraživanje ili druge informacije kojima se izričito ili prećutno preporučuje ili predlaže strategija ulaganja u pogledu jednog ili više finansijskih instrumenata, odnosno izdavalaca finansijskih instrumenata, uključujući svako mišljenje o trenutnoj ili budućoj vrednosti i ceni tih instrumenata namenjenih distribucionom kanalu ili javnosti.

U svojstvu davaoca preporuke, Ovlašćena banka ima obavezu da u svakoj preporuci, na jasan i vidljiv način navede identitet lica odgovornog za njenu izradu, a posebno ime i naziv radnog mesta lica koje je pripremila preporuku, naziv i sedište pravnog lica odgovornog za predmetnu preporuku i podatak o tome koje je telo nadležno za njen nadzor.

U svojstvu davaoca preporuke, Ovlašćena banka je dužna da obezbedi da su:

- Činjenice jasno različite u odnosu na tumačenja, procene, mišljenja i ostale vrste nečinjeničnih informacija;
- Svi izvori pouzdani, odnosno kada postoji ikakva sumnja u pouzdanost izvora, da je to jasno navedeno;
- Sva predviđanja, prognoze i ciljane cene jasno označeni kao takvi i da su navedene značajne pretpostavke na kojima se iste zasnivaju;
- Jasno i vidljivo istaknute informacije o sopstvenim interesima i sukobu interesa, kao što su:
 - 1) Značajno učešće u kapitalu koji postoji između Banke ili povezanog pravnog lica sa jedne i izdavaoca na kog se preporuka odnosi, sa druge strane;
 - 2) Druge značajne finansijske interese koje Banka ili povezano pravno lice imaju u odnosu na izdavaoca;
 - 3) Izjavu da je Ovlašćena banka ili povezano pravno lice, market mejker izdavaoca, kada je to primenljivo;
 - 4) Izjavu da je Ovlašćena banka ili povezano pravno lice, tokom prethodnih 12 meseci pružilo investicione usluge u vezi sa bilo kojom objavljenom ponudom finansijskih instrumenata izdavalaca;
 - 5) Izjavu da je Ovlašćena banka ili povezano pravno lice, u nekom drugom sporazumu sa izdavaocem koji se odnosi na pružanje usluga investicionog bankarstva, osim ako bi to značilo objavljivanje

poverljivih informacija, a da je sporazum bio na snazi tokom prethodnih 12 meseci ili je tokom istog vremenskog perioda doveo do plaćanja naknade ili obećanja da će naknada biti plaćena;

- 6) Izjavu da je Ovlašćena banka ili povezano pravno lice stranka sporazuma sa izdavaocem koja se odnosi na izradu preporuke.

Ukoliko Ovlašćena banka u svojstvu davaoca preporuke distribuira preporuku koju je izradila treća strana, to radi na sopstvenu odgovornost i na preporuci mora na jasan i vidljiv način da istakne svoj identitet. Ako Ovlašćena banka ovu preporuku značajno izmeni, dužna je da jasno i detaljno istakne tu izmenu, u skladu sa relevantnim propisima koji regulišu ovu oblast, a ako pak, distribuira sažetu preporuku koju je izradila treća strana, dužna je da obezbedi da takva preporuka bude jasna i da ne dovodi u zabludu, kao i da upućuje na originalni dokument i mesto gde javnost može direktno i jednostavno da pristupi obelodanjivanjima koja se odnose na taj dokument, sve dok su te informacije dostupne javnosti.

Opšte informacije u cilju upoznavanja zainteresovanih lica sa pravilima i principima rada Ovlašćene banke, regulatornih organa i tehnikom funkcionisanja tržišta nemaju karakter savetodavnih usluga.

Ovlašćena banka ima obavezu da tromesečno objavljuje učešće u kapitalu svih preporuka koje glase «kupiti», «držati», «prodati» ili ekvivalentne izraze, kao i učešće u kapitalu izdavaoca koji odgovara svakoj od kategorija kojima je Ovlašćena banka pružala usluge tokom prethodnih 12 meseci.

Značajno učešće u kapitalu podrazumeva situacije u kojima davalac preporuke ili svako povezano lice ima učešće u kapitalu izdavaoca, na kog se preporuka odnosi, veće od 1% akcijskog kapitala, kao i kada izdavalac ima učešće u kapitalu davaoca preporuke, veće od 1% akcijskog kapitala davaoca preporuke ili sa njim povezanog lica.

Interna kontrola

Član 22.

Poslove interne kontrole u Ovlašćenoj banci obavlja kontrolor Ovlašćene banke. Internim aktom Ovlašćene banke predviđene su aktivnosti i mere koje preduzima zaposleni na radnom mestu kontrolora, a koje se, pored kontrole redovnog toka poslovanja Ovlašćene banke, posebno odnose na:

- Adekvatno informisanje relevantnih lica Ovlašćene banke o zabranjenim aktivnostima u postupku pružanja investicionih i dodatnih usluga, u vezi sa ličnim transakcijama i upravljanjem sukobom interesa;
- Kontrolu uspostavljenih mehanizma za upravljanje sukobom interesa u Ovlašćenoj banci, kao i praćenje, vođenje, čuvanje i ažuriranje podataka o investicionim i dodatnim uslugama, u vezi sa kojim je došlo, odnosno može doći do sukoba interesa;
- Kontrolu obavljanja ličnih transakcija i vođenje evidencije o ličnim transakcijama;
- Otkrivanje i sprečavanje zloupotreba na tržištu kapitala;
- Prijavu sumnjivih transakcija nadležnim institucijama (u skladu sa ZTK i ZSPNIFT);
- Procena primerenosti i efikasnosti mera i postupaka predviđenih internim aktima Ovlašćene banke sa ciljem minimiziranja rizika neusklađenosti poslovanja sa relevantnim propisima.

Kontrolor u Ovlašćenoj banci ne sme biti uključen u obavljanje usluga ili aktivnosti koje su predmet kontrole.

MEĐUSOBNA PRAVA I OBAVEZE OVLAŠĆENE BANKE I KLIJENATA

Obaveze klijenata

Član 23.

Ovlašćena banka ima pravo da zahteva, a klijent je dužan da, pre zaključenja ugovora i pružanja usluga, dostavi propisanu dokumentaciju radi identifikacije:

- Identifikaciona dokumenta za fizička lica, odnosno statusnu dokumentaciju za pravna lica;
- Ime/naziv i adresu, odnosno sedište klijenta;
- Matični broj (JMBG/MB) ili drugi identifikacioni broj za strana pravna ili fizička lica;
- Poreski identifikacioni broj (PIB/TIN) za domaće pravno lice i za strano pravno i fizičko lice;
- Broj novčanog računa i naziv banke kod koje se račun vodi;
- Broj računa finansijskih instrumenata, ako klijent ima otvoren takav račun;
- Podatke potrebne za kategorizaciju klijenta;
- Podatke neophodne za procenu podobnosti usluga i finansijskih instrumenata prilikom pružanja usluga investicionog savetovanja ili upravljanja portfeljom;

30042022

Šifra: Oa-17-02-CU

Verzija: 1.0

- Druge podatke koji su neophodni za izvršenje posla, u skladu sa propisima.

Tokom korišćenja usluga Ovlašćene banke i trajanja poslovne saradnje klijent je dužan da:

- Blagovremeno izveštava Ovlašćenu banku o nastalim promenama bitnim za održavanje poslovnog odnosa;
- Poštuje zakonske odredbe kojima je regulisano trgovanje finansijskim instrumentima;
- Poštuje sve propise o zabrani vršenja zloupotreba na tržištu;
- Blagovremeno i o roku izmiruje sve finansijske obaveze prema Ovlašćenoj banci;
- Dostavi instrument obezbeđenja ukoliko su isti predviđeni ugovorom;
- Stavi na raspolaganje finansijske instrumente i novčana sredstva potrebna za zaključenje, realizaciju i saldiranje transakcije;
- Izvršava i druge obaveze preuzete ugovorom zaključenim sa Ovlašćenom bankom, u skladu sa ovim Pravilima i drugim internim aktima Banke na koja je dao saglasnost potpisivanjem ugovora.

Obaveze Ovlašćene banke

Član 24.

Ovlašćena banka klijentima i potencijalnim klijentima, pre uspostavljanja poslovnog odnosa i pružanja usluga, putem internet stranice, pruža informacije sadržane u:

- Pravilima poslovanja Ovlašćene banke NLB Komercijalne banke AD Beograd;
- Pravilniku o tarifama naknada Ovlašćene banke NLB Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu: Tarifnik);
- Informacijama za klijente o investicionim i dodatnim uslugama Ovlašćene banke– dokumentu koji čini sastavni deo Pravila poslovanja (u daljem tekstu: Prilog 1 Pravila);

Obaveza Ovlašćene banke je da izmene navedenih akata učini dostupnim klijentima u roku od 7 dana pre početka primene tih izmena. Uspostavljanje poslovne saradnje kao i nastavak ranije uspostavljenog poslovnog odnosa sa klijentima nakon navedenog roka, smatra se prihvatanjem primene navedenih izmena, bez obaveze zaključenja aneksa na prethodno zaključene ugovore.

Pre zaključivanja transakcija kojima se finansiraju hartije od vrednosti, a koje se odnose na finansijske instrumente koje Ovlašćena banka drži za račun malog klijenta ili pre nego što se na drugi način koriste takvi finansijski instrumenti, Ovlašćena banka je dužna da blagovremeno, pre korišćenja navedenih instrumenata, klijentu dostavi (malom klijentu obavezno pisanim putem), jasne, potpune i tačne podatke o obavezama i odgovornostima Ovlašćene banke u pogledu korišćenja finansijskih instrumenata, uključujući uslove za njihovo vraćanje klijentu kao i o rizicima koje oni uključuju.

Informacije koje se pružaju klijentima, obavezno sadrže informacije koje se odnose na okolnosti značajne za donošenje odluka klijenata u vezi sa uslugama koje obavlja Ovlašćena banka u kojima se može pojaviti sukob interesa. Ove informacije se klijentu daju pre uspostavljanja poslovnog odnosa sa Ovlašćenom bankom. Tom prilikom, klijent se upoznaje i sa obavezom Ovlašćene banke da:

- Prilikom pružanja investicionih usluga klijentima, stavlja interese svojih klijenata ispred interesa Banke i da posluje pravično, pošteno i profesionalno, u skladu sa najboljim interesima klijenata;
- Klijenta upozna sa mogućim vrstama i izvorima sukoba interesa i ukaže na deo u ovim Pravilima koji sadrži odredbe o upravljanju sukobom interesa u Ovlašćenoj banci;
- Podatke o klijentu, stanju i prometu na računima klijenata, podatke o investicionim uslugama i aktivnostima koje obavlja za klijente i druge podatke i činjenice do kojih dolazi u postupku pružanja investicionih i dodatnih usluga za klijenta, čuva kao poslovnu tajnu Banke;
- Prima i izvršava naloge klijenata za kupovinu/prodaju finansijskih instrumenata u skladu sa ovim Pravilima, odnosno da ima pravo da odbije izvršenje naloga klijenata kojima bi bile prekršene odredbe ZTK, podzakonskih akata KHOV, ZSPNIFT ili počinjeno krivično delo;
- Obezbedi zaštitu finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta, u skladu sa ovim Pravilima;
- Izvršava i druge obaveze preuzete ugovorom zaključenim sa klijentom u skladu sa ZTK, aktima KHOV, ovim Pravilima i drugim internim aktima Ovlašćene banke.

Upućivanje informacija, klijentima, koje sadrže pokazatelje ranijih rezultata finansijskog instrumenta, indeksa ili usluge, dozvoljeno je samo ukoliko pokazatelji ranijih rezultata nisu najznačajniji elementi takve komunikacije i uključuju rezultate za prethodnih 5 godina ili za ceo period (u kome je finansijski instrument bio dostupan, indeks objavljen, a usluga pružena), tako da taj period može biti duži, ali ne kraći od 12 meseci. Ove informacije moraju

sadržati jasno upozorenje da raniji rezultati nisu pouzdan pokazatelj budućih rezultata, kao i podatak o tome da je objavljen rezultat zasnovan na bruto principu. Ukoliko se rezultat oslanja na podatke denominovane u stranoj valuti, valuta mora biti jasno iskazana, zajedno sa upozorenjem da rezultat može biti drugačiji usled promena deviznog kursa.

Informacije koje uključuju ili se odnose na simulirane rezultate iz ranijeg perioda mogu biti upućene klijentima samo ukoliko je simulirani raniji rezultat zasnovan na stvarnom ranijem rezultatu, a ispunjeni su uslovi predviđeni za upućivanje informacija koje sadrže pokazatelje ranijih rezultata finansijskog instrumenta, indeksa ili usluge.

Kada Ovlašćena banka upućuje klijentima i potencijalnim klijentima informacije koje se odnose na poseban poreski tretman, dužna je da jasno istakne da isti zavisi od pojedinačnog slučaja svakog klijenta, kao i da postoji mogućnost budućih promena.

Pre uspostavljanja poslovne saradnje, Ovlašćena banka, prilikom popunjavanja Upitnika za kategorizaciju klijenata, upozna je klijente sa kategorijom u koju su razvrstani (mali ili profesionalni klijent), nivou zaštite i pravu klijenta da traži promenu kategorizacije.

U skladu sa opštim uslovima poslovanja Banke, Ovlašćena banka ima diskreciono pravo da nakon popunjavanja Upitnika, odbije uspostavljanje poslovne saradnje sa klijentom.

UGOVORI SA KLIJENTIMA

Član 25.

Ovlašćena banka pruža klijentima usluge na osnovu ugovora zaključenog u pisanom obliku. Međusobna prava i obaveze regulisana ovim ugovorom mogu biti navedena i upućivanjem na druga dokumenta i akta Ovlašćene banke, dostupna klijentu.

Ovlašćena banka sa klijentima zaključuje sve vrste ugovora koji su propisani zakonima, aktima KHOV i ovim Pravilima.

Kada Ovlašćena banka prima naloge klijenata, ugovorne strane su klijent i Ovlašćena banka.

Sadržaj investicionih istraživanja i finansijskih analiza koji može biti dostupan klijentima sa kojima je potpisan ugovor, nikako ne predstavlja izričitu ili prećutnu preporuku, niti investicioni savet u smislu davanja preporuka za finansijske instrumente, povodom transakcija, proizvoda ili investicionih ciljeva klijenata ili trećih lica.

Klijent preuzima potpunu odgovornost u vezi sa svim odlukama i transakcijama na svojim novčanim i računima finansijskih instrumenata i saglasan je da Ovlašćena banka nije direktno niti indirektno odgovorna za bilo koju odluku o ulaganju i raspolaganju imovinom koju klijent donese.

Ugovor na daljinu

Član 26.

Internim aktima NLB Komercijalne banke AD Beograd regulisano je, u skladu sa Zakonom o zaštiti korisnika finansijskih usluga, zaključivanje ugovora na daljinu.

Ovlašćena banka ne pruža usluge zaključivanja ugovora na daljinu.

Ugovor o pružanju investicionih usluga

Član 27.

Ugovorom o pružanju investicionih usluga, koji Ovlašćena banka zaključuje sa klijentima, uređuje se:

- Prijem i prenos naloga za kupovinu i prodaju finansijskih instrumenata i izvršavanje naloga za račun klijenta;
- Prava i obaveze ugovornih strana, s tim što ova prava i obaveze mogu biti navedena i upućivanjem na druga dokumenta i akta Ovlašćene banke, dostupna klijentu;
- Ostali uslovi pod kojima Ovlašćena banka pruža usluge klijentu.

Ovaj ugovor sadrži izjavu klijenta da je, pre zaključenja ugovora:

30042022

Šifra: Oa-17-02-CU

Verzija: 1.0

- Upoznat sa opštim uslovima poslovanja Banke, ovim Pravilima, Prilogom 1 Pravila, Tarifnikom i da prihvata njihovu primenu;
- Jasno upozoren da Ovlašćena banka nema obavezu da procenjuje podobnost pružene ili ponuđene finansijske usluge ili finansijskog instrumenta;
- Obavešten o izvršenoj kategorizaciji, rizicima i nivoom zaštite koji Ovlašćena banka pruža klijentima određene kategorije;
- Upoznat sa mogućnošću promene kategorije i uslovima za podnošenje zahteva za promenu kategorije, uz napomenu da je povodom promene kategorije iz malog u profesionalnog klijenta, svestan posledica gubitka nivoa zaštite i da na to pristaje,
- Upozoren na odredbe Zakona o preuzimanju akcionarskih društava, u skladu sa kojim bi realizacijom kupovnih naloga mogla da nastane obaveza objavljivanja ponude za preuzimanje, odnosno da je upozoren na posledice gubitka prava glasa.

Pre zaključenja ugovora klijent popunjava Upitnik za kategorizaciju klijenata, na osnovu kog Ovlašćena banka vrši razvrstavanje klijenata na male ili profesionalne, u skladu sa ZTK.

Ovlašćena banka je odgovorna klijentu za štetu koju prouzrokuje neizvršenjem, odnosno nepravilnim ili neblagovremenim izvršenjem naloga za kupovinu ili prodaju hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata, odnosno naloga za prenos. Odgovornost Ovlašćene banke se ograničava isključivo na imovinsku štetu koja bi mogla proizaći kao posledica namere ili grube nepažnje u postupanju Ovlašćene banke.

Ovlašćena banka neće biti odgovorna za gubitke klijenata:

- Koji nastanu usled više sile, nastupanjem vanrednih i nepredviđenih okolnosti (ratovi, politički nemiri, prirodne katastrofe, epidemije, vladine restrikcije, štrajkovi, otkazivanja trgovanja i sl);
- Zbog tehničkih ograničenja, prekida telekomunikacionih veza i drugih opravdanih razloga;
- Koji nastanu zbog kursne razlike i zbog tržišnih kretanja finansijskih instrumenata;
- Koji nastanu usled povrede ili propusta učinjenih od strane trećih lica ili institucija prilikom obavljanja poslova koje im Ovlašćena banka poveri na osnovu ugovora ili naloga;
- Ukoliko klijent dâ na korišćenje ili na drugi način učini dostupnim trećoj osobi podatke, finansijske instrumente ili podatke za ličnu identifikaciju i autorizaciju, pa usled toga pretrpi štetu, ili sam stvori dodatne troškove zbog ispostavljanja naloga koji nije u skladu sa zakonom, pravilima koja regulišu materiju tržišta kapitala i ugovorom zaključenim sa Ovlašćenom bankom;
- Ukoliko klijent nije blagovremeno obavestio Ovlašćenu banku o promeni ovlašćenog zastupnika, o promeni adrese, broja telefona, e-mail adrese i o svim drugim promenama podataka koji mogu bitno da utiču na izvršenje poslova iz ugovora ili naloga;
- Koji nastanu usled neizvršenja ispostavljenog naloga za opoziv, jer se inicijalni nalog u međuvremenu realizovao;
- Koji mogu nastati zbog neispunjena obaveza druge ugovorne strane u transakciji kupovine ili prodaje, u skladu sa pravilima kojima se reguliše postupak kliringa i saldiranja;
- Koji mogu nastati na osnovu odluke regulatornih organa.

Ovlašćena banka na osnovu zaključenog Ugovora o pružanju investicionih usluga nije dužna da klijentu pruža bilo kakve pravne usluge, niti u tom smislu može biti odgovorna za izjavu ili savet dat klijentu.

Ugovor o pružanju investicionih usluga ne uključuje usluge investicionog savetovanja niti davanja ličnih preporuka u vezi sa ulaganjem klijenata.

Klijent se potpisivanjem Ugovora obavezuje da Ovlašćenoj banci plaća naknadu (proviziju) i druge troškove koji proizlaze iz poslova koji se obavljaju saglasno ugovornim odredbama.

Klijent izjavljuje i garantuje Ovlašćenoj banci da je pravno i poslovno sposoban ili da ima adekvatne zakonske i druge dozvole da pristupi zaključenju ugovora, kao i da su:

- Podaci koje je dostavio prilikom identifikacije tačni i potpuni;
- Finansijski instrumenti kojima klijent raspolaže slobodno prenosivi, da je on zakoniti imalac ili je za raspolaganje njima ovlašćen u skladu sa važećim zakonskim propisima;
- Sredstva kojima klijent raspolaže na računima (finansijskih instrumenata i novčanim računima) nisu, niti će u buduće biti dovedena u vezu sa protivpravnim aktivnostima;

Odnosno, da:

- Izvršenje i ispunjenje odredbi predviđenih ugovorom i ovim Pravilima, ne uključuje niti će za posledicu imati bilo kakav prekršaj zakona ili propisa, niti je njihovo izvršenje protivno Statutu i Osnivačkom aktu klijenta (ukoliko je klijent pravno lice);
- U vezi sa poreskim tretmanom ima status rezidenta u zemlji u kojoj se nalazi njegovo prebivalište, odnosno boravište, kao i da ispunjava uslove za izbegavanje dvostrukog oporezivanja (u slučaju da takav ugovor potpisan između zemlje u kojoj klijent ima status rezidenta i zemlje u čije finansijske instrumente ulaže, ili koje drži na računu finansijskih instrumenata).

Klijent ima obavezu da Ovlašćenoj banci blagovremeno dostavi podatke o nastalim promenama koje se tiču obavljanja poslova na osnovu sklopljenog ugovora i datih izjava.

Ovlašćena banka posebno ističe da klijent preuzima potpunu odgovornost u vezi sa svim odlukama i transakcijama na svojim novčanim i računima finansijskih instrumenata i da je saglasan da Ovlašćena banka nije direktno, niti indirektno odgovorna za bilo koju odluku o ulaganju i raspolaganju imovinom koju klijent donese.

Ovlašćena banka ima pravo na jednostrani raskid Ugovora o pružanju investicionih usluga, bez otkaznog roka, ukoliko:

- Klijent ne izvrši u predviđenom roku bilo koju obavezu proisteklu iz ugovora ili akata Ovlašćene banke na koja je upućen prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa, odnosno na čiju je primenu dao izričitu ili prećutnu saglasnost;
- Banka utvrdi da su izjave, garancije ili bilo koji dokument koji je klijent priložio Ovlašćenoj banci lažni ili falsifikovani i to u momentu njihovog nastanka odnosno prilaganja;
- Nastupi bitna promena u finansijskom stanju klijenta ili se nad njim (u slučaju da je pravno lice) otvori postupak stečaja, likvidacije ili klijent postane insolventan;
- Usled zakonodavnih promena, izvršenje bilo koje odredbe ugovora nije u skladu sa novim propisima, usled čega bi izvršenje takve ugovorne obaveze, prouzrokovalo nezakonito postupanje;
- Nastavak ugovornog odnosa predstavlja štetnu okolnost za Banku.

Za navedene slučajeve, klijent je saglasan da otkaz ugovora stupa na snagu danom prijema obaveštenja Ovlašćene banke o otkazu ugovora.

U svim ostalim slučajevima, obe ugovorne strane imaju pravo na podnošenje zahteva za raskid ugovora u skladu sa otkaznim rokom predviđenim Ugovorom.

Ugovor o korišćenju aplikacije NLB trader

Član 28.

Predmet ovog Ugovora je regulisanje međusobnih prava, obaveza i odgovornosti između ugovornih strana, prilikom korišćenja aplikacije NLB Trader, kojim se Ovlašćena banka obavezuje da korisniku pruži servis za ispostavljanje naloga za trgovanje na domaćem i inostranim tržištima koja su dostupna putem aplikacije.

Klijent – korisnik aplikacije NLB Trader, zaključenjem ugovora prihvata obavezu da u potpunosti postupa u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, aktima drugih pravnih lica i institucija koje učestvuju u procesu trgovanja, kliranja i saldiranja i ovim Pravilima.

Ugovor o upravljanju portfeljom

Član 29.

Ugovor o upravljanju portfeljom koji Ovlašćena banka zaključuje sa klijentom, sadrži:

- Ovlašćenje klijenta da Ovlašćena banka može da:
 - 1) Upravlja, odnosno kupuje i prodaje finansijske instrumente, za račun klijenta;
 - 2) Naplaćuje naknade i provizije za pružanje usluga upravljanja portfeljom;
- Iznos novčanih sredstava, odnosno vrstu i količinu finansijskih instrumenata koje klijent stavlja na raspolaganje Ovlašćenoj banci;
- Opis investicione politike koju će Ovlašćena banka sprovoditi, a koja sadrži:
 - 1) Vrstu finansijskih instrumenata koji će se kupovati iz sredstava klijenta i karakteristike izdavalaca tih instrumenata;
 - 2) Najveći dozvoljeni iznos ulaganja u finansijske instrumente jednog izdavaoca i sa njim povezanih lica;

- 3) Druge okolnosti od značaja za određeni stepen rizika ulaganja;
 - Druga ograničenja diskrecionih prava datih Ovlašćenoj banci;
 - Iznos naknada i provizija i osnovicu za obračun i naplatu istih;
 - Pravo klijenta da u svakom trenutku raskine ugovor pod uslovom da su preostale obaveze ispunjene.

Na osnovu ugovora o upravljanju portfeljom, Ovlašćena banka otvara i vodi poseban račun za klijenta kod CRHOV (račun upravljanja).

Ovlašćena banka upravlja portfeljom klijenta sa ciljem da poveća vrednost finansijskih instrumenata kroz kapitalnu dobit i pripadajuća prava (dividende, kamate i sl.) uz minimiziranje rizika preko disperzije ulaganja, a radi ostvarenja što veće dobiti. Principi upravljanja rizikom, odnosno način na koji se vrši diversifikacija portfelja klijenta, uređuju se ugovorom zaključenim između Ovlašćene banke i klijenta, pri čemu klijent može da se opredeli za jedan od sledećih načina upravljanja rizikom prilikom ulaganja novčanih sredstava u finansijske instrumente:

- Ulaganje isključivo u jednu vrstu finansijskih instrumenata: vlasničke ili dužničke hartije od vrednosti;
- Ulaganje u finansijske instrumente samo određenih izdavalaca zavisno od grane delatnosti, poslovanja i drugih karakteristika izdavaoca;
- Ulaganje u finansijske instrumente tačno određenih izdavalaca;
- Ulaganje u raznovrsne finansijske instrumente zavisno od visine procenjene kapitalne dobiti u određenom periodu;
- Ulaganje u finansijske instrumente zavisno od drugih kriterijuma koje klijent opredeli.

Struktura portfelja hartija od vrednosti bliže se utvrđuje ugovorom zaključenim između Ovlašćene banke i klijenta. Ovlašćena banka je dužna da obezbedi odgovarajuću strukturu portfelja promptnom kupovinom i prodajom finansijskih instrumenata za račun klijenta.

Podaci na osnovu kojih portfolio menadžer donosi odluke o investiranju, moraju biti dostupni klijentu pre zaključenja ugovora.

Ovlašćena banka je dužna da klijenta upozna sa poreskim obavezama koje se odnose na promet i držanje finansijskih instrumenata u portfelju, kao i sa drugim troškovima.

Ovlašćena banka može vršiti prenos portfelja finansijskih instrumenata svojih klijenata samo investicionim društvima koja imaju dozvolu za obavljanje poslova portfolio menadžera, uz prethodnu pisanu saglasnost klijenta.

Ovlašćena banka je dužna da čuva dokumentaciju i podatke o činjenicama koje su uticale na utvrđivanje i promenu vrednosti u portfeljima finansijskih instrumenata kojima upravlja, kao i podatke koji su uticali na procenu vrednosti.

Članovi organa upravljanja Banke i zaposleni u Ovlašćenoj banci mogu ulagati u finansijske instrumente koje su u portfelju klijenta i sa kojim upravlja Ovlašćena banka, ako takva ulaganja nisu u suprotnosti sa odredbama zakona i pravilima o načelima sigurnog i dobrog poslovanja Ovlašćene banke (poslovna tajna, sukob interesa i druge odredbe).

Ovlašćena banka, najmanje jednom mesečno, klijentu dostavlja:

- Izveštaj o stanju na računu upravljanja tog klijenta, prema stanju poslednjeg dana perioda na koji se izveštaj odnosi;
- Izveštaj o izvršenoj proceni vrednosti portfelja, na osnovu tržišne vrednosti finansijskih instrumenata iz kojih se taj portfelj sastoji. Prilikom procene vrednosti portfelja moraju se uzeti u obzir svi prinosi koje finansijski instrumenti iz portfelja donose (kamate, dividende i drugi prinosi), a prilikom obračuna prinosa od finansijskih instrumenata iz portfelja moraju se uzeti u obzir i podaci o poreskim obavezama, kao i drugi troškovi. Obavezni elementi ovog izveštaja su:
 - 1) Period na koji se odnosi;
 - 2) Stanje na računu upravljanja klijenta (CFI kod i ISIN broj, broj i vrednost finansijskih instrumenata u portfelju);
 - 3) Iznos sredstava u gotovom novcu (iznos kamata, dividendi i svih drugih nenaplaćenih potraživanja kao i neizmirenih obaveza klijenta, kao i iznos potraživanja koje je Ovlašćena banka naplatila za račun klijenta);
 - 4) Proviziju za usluge Ovlašćene banke, organizatora tržišta i Centralnog registra, sa obrazloženjem načina na koji je izvršen obračun te naknade;
 - 5) Ukupnu vrednost finansijskih instrumenata i druge imovine u portfelju, umanjene za troškove.

Ovlašćena banka je dužna da, nakon svake bitnije promene vrednosti portfelja, klijentu dostavi obaveštenje o tim promenama u roku koji ne može biti duži od tri radna dana od dana nastupanja svake bitnije promene vrednosti portfelja.

Ugovor o pokroviteljstvu

Član 30.

Ugovor o pokroviteljstvu sadrži odredbe kojima se regulišu:

- Međusobna prava i obaveze ugovornih strana;
- Obaveza pokrovitelja da otkupi celu emisiju ili samo deo neprodatih finansijskih instrumenata do isteka roka za upis i uplatu;
- Odgovornost ugovornih strana u vezi sa izdavanjem finansijskih instrumenata i emisijom cenu, odnosno kamatnu stopu;
- Potencijalna obaveza izdavaoca da u određenom periodu nakon otpočinjanja primarne prodaje ne vrši izdavanje ili prodaju finansijskih instrumenata iste vrste;
- Odredbe o naknadama, provizijama i uslovima plaćanja usluge pokroviteljstva.

Ugovor o pozajmljivanju

Član 31.

Ovlašćena banka može pozajmljivati klijentu, drugom investicionom društvu ili kreditnoj instituciji, članu Centralnog registra, ili od njih pozajmljivati za svoj račun, finansijske instrumente i za račun klijenta posredovati u zaključenju ugovora o pozajmljivanju sledećih finansijskih instrumenata čiji je zakoniti imalac:

- Banka;
- Klijent sa kojim Ovlašćena banka ima zaključen ugovor o vođenju računa finansijskih instrumenata, pod uslovom da sa tim klijentom zaključi ugovor o pozajmljivanju ili da ga je klijent na to ovlastio pisanim ovlašćenjem.

Finansijski instrumenti na kojima je konstituisano pravo zaloge, odnosno čiji je promet ograničen, ne mogu biti predmet ugovora o zajmu.

Ugovor o pozajmljivanju sadrži:

- Međusobna prava i obaveze ugovornih strana;
- CFI kod i ISIN broj ili drugu međunarodnu oznaku i količinu finansijskih instrumenata koji se pozajmljuju;
- Period trajanje ugovora, koje ne može biti duže od godinu dana;
- Ovlašćenje koje klijent daje Ovlašćenoj banci da izvrši prenos finansijskih instrumenata na koje se ugovor odnosi;
- Odredbe o naknadama, provizijama i uslovima plaćanja.

Ispunjenje obaveze zajmoprimca mora biti obezbeđeno. Ukoliko je potraživanje obezbeđeno zalogom na finansijskim instrumentima, a zajmoprimac ne izmiri o dospelosti svoju obavezu nastalu iz ugovora o pozajmljivanju, zajmodavac može odrediti vrednost svog potraživanja u odnosu na vrednost finansijskih instrumenata koju su oni imali na dan zaključenja ugovora o pozajmljivanju ili na dan ispunjenja obaveze zajmoprimca i prodati predmet zaloge u skladu sa propisima kojima se uređuje obligacioni odnos.

USPOSTAVLJANJE POSLOVNE SARADNJE SA PROFESIONALNIM KLIJENTIMA

Član 32.

Prilikom pružanja usluga profesionalnom klijentu, Ovlašćena banka postupa u uverenju da ovaj klijent:

- Ima dovoljno znanja i iskustva na području investiranja u određene vrste finansijskih instrumenata ili usluga, kao i da razume rizike povezane sa transakcijama;
- Može da podnese sve rizike investiranja saglasno svojim investicionim ciljevima.

Ovlašćena banka nema obavezu zaključivanja ugovora kada obavlja usluge prijema i prenosa naloga, izvršavanja naloga, odnosno dodatnih usluga povezanih sa tim, za sledeće profesionalne klijente:

- Lica koja za poslove na finansijskom tržištu podležu obavezi odobrenja, odnosno nadzora od strane nadležnog organa (kreditne institucije, investiciona društva, društva za osiguranje, institucije kolektivnog investiranja i njihova društva za upravljanje, penzijski fondovi i njihova društva za upravljanje, dileri produktnih berzi i ostala lica koja nadzire nadležni organ);

30042022

Šifra: Oa-17-02-CU

Verzija: 1.0

- Republika, autonomna pokrajina, jedinice lokalne samouprave, druge države, nacionalna ili regionalna tela, NBS, centralne banke drugih država, međunarodne i nadsacionalne institucije (MMF, ECB, EIB).

Račun finansijskih instrumenata, za gore navedena lica, može se otvoriti na osnovu naloga tih lica, a u skladu sa pravilima CRHOV.

Ovlašćena banka ima obavezu da profesionalne klijente, u formi obaveštenja, pre uspostavljanja poslovnog odnosa upozna sa:

- Mogućnošću da podnesu zahtev za razvrstavanje u kategoriju malog klijenta za sve, odnosno za pojedinačne usluge, transakcije ili finansijske instrumente;
- Podatkom o postojanju i uslovima eventualnog založnog prava koje Ovlašćena banka ima ili bi mogla da ima na finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenata;
- Informacijom da pre zaljučivanja transakcije koja se odnosi na finansijske instrumente koje Ovlašćena banka drži za račun klijenta, ili pre nego se na drugi način ovi finansijski instrumenti koriste, Ovlašćena banka klijentu mora pisanim putem dostaviti jasne, potpune i tačne podatke koji se odnose na obaveze i odgovornosti Ovlašćene banke u pogledu korišćenja navedenih instrumenata, uključujući uslove za njihovo vraćanje klijentu i rizicima koje oni uključuju.

Sa profesionalnim klijentom koji je Ovlašćenoj banci uputio zahtev za razvrstavanje u kategoriju malog klijenta za sve, odnosno za pojedinačne usluge, transakcije ili finansijske instrumente, Ovlašćena banka će zaključiti ugovor ili aneks ugovora kojim se preciziraju usluga/usluge, transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi sa kojima klijent želi da bude tretiran kao mali, a ne profesionalni klijent

NALOZI ZA TRGOVANJE FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA

Član 33.

Nalog za trgovanje finansijskim instrumentima predstavlja izjavu volje klijenta upućenu Ovlašćenoj banci da za njega, u njegovo ime i za njegov račun, kupi ili proda finansijske instrumente, odnosno izvrši prenos finansijskih instrumenata u skladu sa pravilima kojima je regulisano trgovanje finansijskim instrumentima na organizovanom, odnosno OTC domaćem i inostranom tržištu. Vrste naloga koje klijenti mogu ispostaviti definisani su internim aktima organizatora tržišta i institucija nadležnih za domaće, odnosno inostrana tržišta.

U skladu sa Pravilima poslovanja Beogradske berze i Pravilima poslovanja CRHOV, vrste naloga predviđene za trgovanje na domaćem tržištu su:

- Prema vrsti posla:
 - 1) Nalog za kupovinu;
 - 2) Nalog za prodaju.
- Prema ceni:
 - 1) Tržišni nalog;
 - 2) Nalog sa limitiranom cenom.
- Prema vremenu trajanja:
 - 1) Dnevni nalog - nalog koji važi od momenta unosa u sistem za trgovanje pa do završetka trgovanja za taj radni dan;
 - 2) Nalog do dana - nalog čiji je maksimalan rok trajanja, u skladu sa pravilima poslovanja Beogradske berze 90 dana, a klijent može odrediti neki raniji datum kao rok trajanja ispostavljenog naloga;
 - 3) Nalog do opoziva - nalog ispostavljen u skladu sa pravilima poslovanja Beogradske berze sa rokom trajanja 90 dana, čijim protekom prestaje da bude aktivan, a njegova važnost se ne obnavlja automatski već tek po ispostavljanju novog naloga klijenta.
- Prema prirodi naloga:
 - 1) Nalog za povlačenje.

Pored osnovnih vrsta naloga, klijenti mogu ispostavljati i druge vrste naloga utvrđene aktima organizatora tržišta, kao što su:

- Prema uslovima izvršenja:
 - 1) Sve ili ništa trenutno (fill or kill – FOK);
 - 2) Sve ili delimično trenutno (immediate or cancel - IOC);
 - 3) Nalog sa skrivenom ukupnom količinom (Iceberg);
 - 4) Na otvaranju (at the open – ATO);
 - 5) Na zatvaranju (at the close – ATC);

30042022

Šifra: Oa-17-02-CU

Verzija: 1.0

- 6) Stop nalog.
 - Ostali posebni nalozi:
 - 1) Market mejker nalog;
 - 2) Nalog za blok trgovanje;
 - 3) Nalog za promenu (modifikaciju) ispostavljenog naloga.

Tržišni nalozi mogu biti ispostavljeni samo kao dnevni nalozi.

Vrste naloga koji se ispostavljaju na inostranim tržištima, definisane su regulativom odnosnih tržišta.

Svaka izmena već ispostavljenog naloga vrši se povlačenjem aktivnog naloga i ispostavljanjem novog naloga. Ovlašćena banka prihvata nalog opoziva ukoliko u trenutku njegovog prijema, nalog koji se opoziva, nije izvršen u celosti.

Nalog opoziva sadrži identične elemente koje sadrži nalog za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata koji se opoziva, uz naznaku da je u pitanju nalog opoziva koji ima svoj redni broj i vreme prijema.

Ovlašćena banka je dužna da o prihvatanju naloga opoziva, najkasnije sledećeg radnog dana obavesti klijenta u formi potvrde o prijemu naloga opoziva. Nalog se šalje na e-mail adresu klijenta ili adresu koju je klijent ostavio kao kontakt adresu, ili se isti uručuje neposredno u prostorijama Banke.

Ovlašćena banka može da odloži postupanje po nalogu koji je nejasan ili neodređen, odnosno ima pravo da traži dopunu takvog naloga uz istovremeno odlaganje postupanja po tako ispostavljenom nalogu.

Ukoliko Ovlašćena banka u kontaktu sa klijentom ne reši nejasnoće u vezi sa određenim nalogom, nalog se u formalnom smislu ne popunjava i ne štampa, već se klijent pisanim putem obaveštava o tome da je na osnovu parametara koje klijent navodi nemoguće formirati nalog.

Bitni elementi naloga su:

- Podaci o klijentu:
 - 1) Ime i prezime/naziv;
 - 2) JMBG/MB klijenta;
 - 3) Adresa/Sedište klijenta;
 - 4) Račun finansijskih instrumenata sa podatkom o depozitaru računa;
 - 5) Račun novčanih sredstava sa podatkom o depozitaru računa;
 - 6) Broj ugovora na osnovu kog se ispostavlja nalog.
- Podaci o nameravanoj transakciji:
 - 1) Vrsta transakcije (Kupovni/Prodajni nalog);
 - 2) Oznaka finansijskog instrumenta (Simbol, Naziv izdavaoca, CFI kod, ISIN broj);
 - 3) Količina finansijskih instrumenata koji su predmet transakcije;
 - 4) Cena finansijskog instrumenta izražena u valuti (osim kod naloga po tržišnoj ceni gde se ovaj podatak ne unosi). Cena može biti izražena kao apsolutna vrednost, indeks, procenat.
 - Posebni uslovi ukoliko se ispostavlja takav nalog;
- Podaci o nalogu:
 - 1) Redni broj naloga;
 - 2) Mesto, datum i vreme prijema naloga;
 - 3) Način ispostavljanja naloga;
 - 4) Rok trajanja naloga;
 - 5) Mesto izvršenja naloga;
 - 6) Vrsta naloga prema vremenu trajanja.
 - Podaci o troškovima:
 - 1) Provizija Ovlašćene banke;
 - 2) Provizija organizatora tržišta;
 - 3) Provizija klirinške kuće (u RS CRHOV);
 - Napomena, koja sadrži izjavu klijenta da je upoznat sa sadržajem i da prihvata primenu Pravila, Priloga 1 Pravila i Tarifnika Ovlašćene banke, kao i da:
 - 1) Informacije dobijene od klijenta u svrhu identifikacije imaju tretman poslovne tajne;
 - 2) U predmetnoj transakciji Ovlašćena banka može zastupati drugu stranu pri čemu će biti ispoštovane odredbe o upravljanju sukobom interesa;

- 3) Ovlašćena banka nema obavezu da procenjuje podobnost pruženog i/ili ponuđenog finansijskog instrumenta ili usluge;
- 4) Svaka instrukcija u vezi sa izvršavanjem naloga onemogućava Ovlašćenu banku da preduzme sve raspoložive mere za najpovoljnije izvršenje naloga;
- 5) Nalog može biti izvršen pridruživanjem;
- 6) Ovlašćena banka može izvršenje naloga poveriti drugom investicionom društvu;
- 7) Nalog ispostavljen u ovlašćenoj ekspozituri ima tretman naloga ispostavljenog u Ovlašćenoj banci;
- 8) Potpisivanjem naloga daje saglasnost da se ispostavljen nalog izvrši u skladu sa svim bitnim elementima, uključujući način obračunavanja naknada i troškova;
- 9) Ima saznanje da je obveznik poreskog tretmana u skladu sa važećom poreskom regulativom.

Nalog potpisuje klijent ili lice ovlašćeno za zastupanje klijenta. Nalozi koji se ispostavljaju elektronskim putem preko NLB Trader aplikacije i nalozi ispostavljeni telefonskim putem se ne potpisuju, već su autorizovani kredencijalima klijenta.

Za sve podatke koji nisu navedeni u nalogu, a nisu određeni kao obavezni elementi ili za podatke za koje je određeno da važe podaci o tržištu, Ovlašćena banka se rukovodi interesima klijenata, pri čemu ne može garantovati da će izvršenjem takvog naloga postići najveću moguću korist za klijenta i zaštitu njegovih interesa.

POTVRDE O PRIJEMU NALOGA

Član 34.

Potvrda o prijemu naloga je dokument kojim se klijent obaveštava da je Ovlašćena banka izvršila prijem naloga za izvršenje određene investicione usluge ili druge investicione aktivnosti u vezi sa određenim finansijskim instrumentom, u skladu sa elementima ispostavljenog naloga. Ovlašćena banka ima obavezu da najkasnije narednog radnog dana od dana prijema naloga klijenta, putem trajnog medija dostavi klijentu obaveštenje o:

- Vremenu i mestu prijema naloga, izmene i opoziva naloga;
- Prihvatanju ili odbijanju izvršenja naloga, uz navođenje razloga odbijanja naloga.

Potvrda o prijemu/odbijanju naloga uručuje se klijentu na način za koji se klijent opredelio (ličnim uručenjem, poštom, putem elektronske pošte).

NAČINI PRIJEMA NALOGA

Član 35.

Ovlašćena banka može primiti naloge klijenata koji su ispostavljeni:

- U pisanom obliku (neposrednim putem);
- Elektronski - posredstvom aplikacije NLB Trader;
- E-mail-om ili faksom (dostava kopije potpisanog naloga uz obaveznu dostavu originala);
- Telefonom;
- Drugim elektronski zaštićenim servisima (SWIFT, Bloomberg, Reuters ...).

Pisanim putem klijent ispostavlja nalog neposredno u sedištu Ovlašćene banke i u ovlašćenim ekspoziturama Banke. Spisak ovlašćenih ekspozitura sa adresama, objavljen je na internet stranici Banke: www.nlbkb.rs. Nalog se ispostavlja potpisivanjem obrasca. Ovlašćena banka prihvata ispostavljen i potpisan nalog, pod uslovom da su podaci o klijentu na nalogu identični podacima datim u postupku prethodne identifikacije. Ukoliko se podaci navedeni u nalogu razlikuju od raspoloživih, Ovlašćena banka neće prihvatiti nalog sve dok klijent ne priloži dokumentaciju na osnovu koje će se utvrditi stvarni identitet, u skladu sa nastalim promenama.

U slučaju prijema naloga elektronskim putem klijent je dužan da se pridržava Korisničkog uputstva za naloge koji se ispostavljaju putem aplikacije NLB Trader, dostupnog na internet stranici Banke: www.nlbkb.rs.

Za naloge dostavljene putem faxes ili e-maila, originali moraju biti dostavljeni u što kraćem roku. Korisničko uputstvo za ispostavljanje naloga telefonskim putem i broj telefona za prijem naloga objavljeni su na internet stranici Banke: www.nlbkb.rs.

Za prijem naloga telefonskim putem Ovlašćena banka obezbeđuje:

- Pouzdano i bezbedno snimanje i čuvanje snimljenih telefonskih poziva/razgovora;
- Utvrđivanje tačnog vremena prijema naloga (datum, sat i minut);

- Identifikaciju broja telefona sa kog je nalog ispostavljen;
- Identifikaciju klijenta koji je ispostavio nalog.

U slučaju ispostavljanja naloga od strane ovlašćenog lica, odnosno zastupnika, to lice mora da dokaže svoje ovlašćenje za ispostavljanje takvog naloga. Ovlašćena banka ne snosi nikakvu odgovornost za slučajeve u kojima postoji mogućnost potencijalne zloupotrebe ovlašćenja, bez obzira na koji se od gore navedenih načina nalog ispostavlja.

Ovlašćena banka može ugovorom ovlastiti drugo investiciono društvo da u svojim poslovnim prostorijama u ime i za račun Ovlašćene banke prima naloge klijenata, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- Da investiciono društvo koje je Ovlašćena banka ovlastila za prijem naloga klijenata, u tom slučaju može da koristi informacije o klijentu koje prosleđuje Ovlašćena banka;
- Da Ovlašćena banka koja prosleđuje uputstvo o nalogu klijenta ostaje odgovorna za potpunost i tačnost datih podataka.

Investiciono društvo koje prima uputstvo o izvršenju usluge u ime klijenta, može da prihvati i svaku preporuku u pogledu usluge ili transakcije koju je klijentu pružila Ovlašćena banka koja je ujedno odgovorna za preporuku ili savet klijentu. Investiciono društvo koje prima uputstvo od klijenta ili naloge posredstvom Ovlašćene banke, odgovorno je za izvršenje usluge ili transakcije na osnovu tih podataka ili preporuka.

Ovlašćena banka može zaključiti ovaj ugovor ukoliko angažovanje drugog investicionog društva:

- Ne uslovljava naplatu naknada ili drugih troškova u iznosu koji je viši od naknada koje bi klijent platio da mu je Ovlašćena banka pružila usluge;
- Ne može uzrokovati nepotrebne poslovne rizike, značajno ugroziti kvalitet unutrašnje kontrole, niti onemogućiti nadzor KHOV.

Ovlašćena banka može sklopiti ugovor sa drugim investicionim društvom, kojim se Ovlašćenoj banci prosleđuju nalozi klijenata tog investicionog društva na izvršenje, pod istim uslovima.

IZVRŠAVANJE NALOGA

Član 36.

Ovlašćena banka će sa naložima klijenata postupati u skladu sa odredbama ovih Pravila, obavezujući se pri tome da će uvek postići realizaciju naloga pod najpovoljnijim uslovima, osim ukoliko je slobodno izraženom voljom klijent izričito definisao nalog na drugačiji način.

Kada Ovlašćena banka izvrši naloge prema izričitom uputstvu klijenata, smatra se da je nalog izvršen pod najpovoljnijim uslovima, odnosno smatra se da je obaveza Ovlašćene banke za postizanje najpovoljnijeg ishoda za klijenta ispunjena. Ovlašćena banka obezbeđuje ažurno i korektno izvršavanje naloga klijenata prema vremenu prijema naloga i preuzima sledeće mere i postupke:

- Bez odlaganja evidentira podatke o primanju naloga;
- Prihvata naloge klijenata u skladu sa propisanom dokumentacijom, osim ukoliko postoje okolnosti koje nalog čine neprihvatljivim;
- Iznosi i izvršava naloge klijenta prema vremenu i redosledu prijema za slične naloge i bez odlaganja ih iznosi na tržište, osim ako tržišni uslovi to onemogućavaju, odnosno ako je klijent izričito drugačije definisao nalog;
- Prenosi naloge klijenta prema vremenu i redosledu prijema i ispostavlja nalog partneru u skladu sa tehničkooperativnim mogućnostima, osim ako klijent nije izričito drugačije definisao;
- Uredno i bez odlaganja evidentira podatke o ispostavljanju naloga na tržište ili prenosu naloga na partnera;
- Uredno i bez odlaganja evidentira podatke o izvršavanju naloga za račun klijenta;
- Preuzima sve razumne mere kako bi osigurala da svi finansijski instrumenti ili novčana sredstva klijenta budu pravovremeno i uredno preneti na odgovarajući račun klijenta;
- Bez odlaganja obaveštava klijenta o potencijalnim značajnim poteškoćama u vezi izvršavanja naloga;
- Tokom celog procesa trgovanja kontinuirano kontroliše prihvatljivost i ispravnost naloga u skladu sa važećim propisima i tržišnim praksama;
- Obaveštava klijenta o izvršenoj transakciji.

KRITERIJUMI NAJPOVOLJNIJEG IZVRŠAVANJA NALOGA

Član 37.

Ovlašćena banka je dužna da prilikom utvrđivanja značaja faktora relevantnih za izvršenje naloga klijenta, uzme u obzir sledeće kriterijume:

- Karakteristike klijenta, uključujući i njegovo razvrstavanje na malog i profesionalnog klijenta;
- Karakteristike naloga klijenta;
- Karakteristike finansijskog instrumenta na koji se nalog odnosi;
- Karakteristike mesta trgovanja na kojima se nalog može izvršiti.

Ovlašćena banka je dužna da preduzme sve aktivnosti potrebne za postizanje najpovoljnijeg ishoda za klijenta prilikom izvršavanja naloga, a uzimajući u obzir:

- Cenu finansijskog instrumenta;
- Troškove, brzinu i mogućnost izvršenja;
- Troškove i brzinu saldiranja;
- Veličinu, vrstu i prirodu naloga;
- Sve ostale okolnosti relevantne za izvršenje naloga.

Najpovoljnije izvršavanje naloga se primarno utvrđuje u odnosu na ukupne troškove transakcije. Ukupni troškovi transakcije obuhvataju cenu finansijskog instrumenta i sve troškove direktno povezane sa izvršenjem, što uključuje naknadu brokera, naknadu tržišta, naknadu kliringa i saldiranja transakcije i sve ostale naknade koje se plaćaju trećim licima koja su uključena u realizaciju naloga.

Ovlašćena banka neće davati prednost tržištu na kojem bi izvršavanje transakcije dodatno finansijski opteretilo klijenta.

Izvršavanje naloga malog klijenta

Član 38.

Postizanje najpovoljnijeg ishoda za malog klijenta, Ovlašćena banka utvrđuje u odnosu na ukupne troškove transakcije, brzinu izvršenja transakcije i verovatnoću izvršenja transakcije.

Troškovi transakcije obuhvataju sve povezane troškove u vezi sa izvršenjem transakcije:

- Cenu finansijskog instrumenta;
- Sve troškove direktno povezane sa izvršenjem naloga koje snosi klijent, a koji uključuju provizije, odnosno naknade za mesto trgovanja, kliring i saldiranje, Ovlašćenu banku i troškove trećih lica koja su uključena u izvršavanje naloga.

Izvršavanje naloga profesionalnog klijenta

Član 39.

Za postizanje najpovoljnijeg ishoda za profesionalnog klijenta Ovlašćena banka pored okolnosti navedenih u prethodnoj tački uzima u obzir i veličinu i vrstu naloga, brzinu i verovatnoću izvršenja transakcije, kao sve druge okolnosti koje smatra relevantnim za postizanje najpovoljnijeg ishoda.

MESTO IZVRŠAVANJA NALOGA

Član 40.

Mesto izvršavanja naloga za kupovinu/prodaju finansijskih instrumenata može biti:

- Regulisano tržište;
- Multilateralna trgovačka platforma (u daljem tekstu: MTP);
- Neregulisano tržište (u daljem tekstu: OTC tržište);
- Inostrano tržište koje obavlja funkciju sličnu gore navedenom.

Ukoliko klijent ispostavi nalog za finansijski instrument koji se kotira samo na jednom tržištu, Ovlašćena banka taj nalog izvršava na tom tržištu, što se smatra izvršenjem pod najpovoljnijim uslovima.

Ukoliko Ovlašćena banka primi nalog za kupovinu/prodaju finansijskih instrumenata koji se kotiraju na dva ili više regulisanih tržišta ili MTP-a, isti će biti izvršen na onom tržištu koje osigurava najpovoljniji ukupni trošak transakcije, ukoliko klijent izričito ne zahteva drugačije, uzimajući pri tome u obzir sve relevantne okolnosti u pogledu vrste i veličine naloga, kao što su:

- Najpovoljniji ukupni troškovi transakcije;
- Direktan nadzor nad brzinom unosa naloga i mogućnost izvršenja naloga;
- Direktan uvid u brzinu i verovatnoću saldiranja;
- Druge okolnosti vezane za realizaciju naloga.

Određivanje mesta izvršenja od strane klijenta smatra se izričito definisanim nalogom, čime je Ovlašćena banka ispunila obavezu postizanja najpovoljnijeg ishoda za klijenta.

Ovlašćena banka može izvršavati naloge klijenta na OTC tržištu ukoliko finansijski instrumenti nisu kotirani na regulisanim tržištima, odnosno, ukoliko jesu kotirani, a klijent izričitim nalogom zahteva njihovu realizaciju na OTC, u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Ukoliko je za klijenta koji je ispostavio nalog za trgovanje na regulisanom tržištu, moguće isti nalog izvršiti povoljnije za klijenta, na OTC tržištu, Ovlašćena banka će izvršiti nalog pod povoljnijim uslovima za klijenta, bez neposrednog pristanka samog klijenta.

Kod realizacije naloga na OTC tržištu Ovlašćena banka se u svemu rukovodi načelom izvršavanja naloga pod najpovoljnijim uslovima za klijenta.

Izvršavanje naloga posredstvom partnera

Član 41.

Za finansijske instrumente koji se listiraju na tržištima na kojima Ovlašćena banka nije član, Ovlašćena banka može primati i prenositi naloge za kupovinu i/ili prodaju trećim subjektima - partnerima sa kojima ima ugovorenu saradnju, a koji imaju direktan ili indirektan pristup tim tržištima, poštujući principe i pravila o izvršavanju naloga pod najpovoljnijim uslovima. U tom slučaju izvršavanje naloga biće sprovedeno u skladu sa pravilima izvršavanja naloga partnera, što može značiti da će u skladu sa tim pravilima nalog klijenta možda biti izvršen i na drugim tržištima, odnosno na MTP-u ili OTC tržištu kao nalog pod najpovoljnijim uslovima.

Izvršavanje naloga na inostranim tržištima

Član 42.

Ovlašćena banka može proslediti drugom investicionom društvu naloge klijenata ispostavljene u Ovlašćenoj banci, na tržištima u inostranstvu na kojima Ovlašćena banka nije član, odnosno nema direktan pristup, pri čemu Ovlašćena banka mora da:

- Ima odobrenje najvišeg organa Banke za poslovanje preko drugog investicionog društva u inostranstvu;
- Ima odobrene limite za novčana sredstva potrebna za saldiranje transakcija;
- Vodi računa da to investiciono društvo ima sve potrebne licence i ovlašćenja;
- Vodi računa o broju tržišta kojima to investiciono društvo ima pristup (direktno i/ili indirektno), brzini izvršavanja naloga, izvršavanje elemenata naloga pod najpovoljnijim uslovima, sa naglaskom na: ukupne troškove transakcije, verovatnoću izvršenja naloga, brzinu izvršavanja naloga, ugled, finansijsku snagu i stabilnost partnera.

Prilikom ispostavljanja naloga za trgovanje na inostranim tržištima, klijent je u obavezi da odredi mesto izvršenja naloga.

Klijent opredeljuje mesto izvršenja naloga na osnovu njemu dostupnih informacija relevantnih za najpovoljnije izvršenje naloga.

Određivanje mesta izvršenja od strane klijenta smatra se izričito definisanim nalogom, čime je Ovlašćena banka ispunila obavezu postizanja najpovoljnijeg ishoda za klijenta.

Pridruživanje i razvrstavanje naloga

Član 43.

Ovlašćena banka može, nalog klijenta ili dilerski nalog, da izvrši pridruživanjem drugom prihvaćenom nalogu klijenta, samo ukoliko:

- Ima efikasan sistem za razvrstavanje naloga i pravila kojima se precizno uređuje korektno pridruživanje i razvrstavanje naloga, što posebno uključuje način:
 - 1) Na koji količina i cena navedena u nalogu utiču na razvrstavanje;
 - 2) Postupanja sa delimično izvršenim nalogima;
- Postoji mala verovatnoća da će pridruživanje naloga štetiti interesima bilo kog klijenta čiji se nalog pridružuje;
- Upozori svakog klijenta čiji se nalozi pridružuju da to pridruživanje može štetiti interesima klijenata u odnosu na pojedinačni nalog.

Kada se zbirni nalog, nastao pridruživanjem jednog ili više prihvaćenih naloga klijenata, delimično izvrši, Ovlašćena banka je dužna da odnosne transakcije razvrstava u skladu sa pravilima kojima je regulisana ova oblast.

Pridruživanje i razvrstavanje dilerskih naloga

Član 44.

U slučajevima kada se dilerski nalog pridružuje jednom ili više prihvaćenih naloga klijenata Ovlašćena banka:

- Ne sme razvrstavati naloge na način koji bi štetio klijentu;
- Ima obavezu da, u slučaju delimičnog izvršavanja pridruženog naloga, razvrsta dilerske naloge na način da klijent ima prednost;
- Ima obavezu da onemogući ponovna razvrstavanja dilerskih naloga koji su izvršeni u kombinaciji s prihvaćenim nalogima klijenata, na način koji je štetan za klijenta.

Izuzetno, Ovlašćena banka može proporcionalno razvrstati dilerski nalog, samo ukoliko može da dokaže da bez kombinacije dilerskih naloga sa prihvaćenim nalogom klijenta:

- Ne bi bilo moguće izvršiti prihvaćeni nalog klijenta po tako povoljnim uslovima;
- Uopšte ne bi bilo moguće izvršiti nalog klijenta.

Realizacijom naloga smatra se zaključivanje transakcija na regulisanom tržištu, MTP i OTC tržištu, u slučajevima propisanim ZTK. Nalog može biti realizovan u celosti ili delimično.

Izveštavanje klijenata

Član 45.

Ovlašćena banka je dužna da, nakon izvršenja naloga za račun klijenta, osim usluga upravljanja portfeljom, putem trajnog medija:

- Odmah dostavi bitne informacije klijentu koje se odnose na izvršenje naloga;
- Pošalje malom klijentu Potvrdu o izvršenju naloga što pre, a najkasnije prvog radnog dana nakon prijema potvrde, u slučaju kada je Ovlašćena banka potvrdu o izvršenju primila od trećeg lica.

Ovlašćena banka ima obavezu da klijentima kojima pruža uslugu upravljanja portfeljom dostavlja periodične izveštaje o aktivnostima upravljanja njihovim portfeljom. Bitni elementi izveštaja koji se dostavljaju klijentima i period izveštavanja, definisani su podzakonskim aktima KHOV.

Periodični izveštaj o aktivnosti sadrži:

- Poslovno ime i sedište Ovlašćene banke;
- Oznaku računa malog klijenta;
- Izveštaj o sadržaju i vrednovanju portfelja uključujući pojedinosti svakog finansijskog instrumenta klijenta, njegovu tržišnu vrednost ili fer vrednost ukoliko tržišna vrednost nije dostupna, novčano stanje na početku i kraju izveštajnog perioda i prinos portfelja tokom izveštajnog perioda;
- Ukupan iznos troškova i naknada nastalih tokom izveštajnog perioda i obaveštenje da detaljniju specifikaciju klijent može dobiti na zahtev;

- Poređenje prinosa portfelja tokom perioda na koji se izveštaj odnosi, sa referentnom vrednošću prinosa ugovorenog između Ovlašćene banke i klijenta, ukoliko takav postoji;
- Ukupan iznos dividendi, kamata i ostalih uplata primljenih tokom izveštajnog perioda;
- Podatke o drugim korporativnim akcijama koje daju prava u vezi sa finansijskim instrumentima koji se drže u portfelju;
- Za svaku transakciju izvršenu tokom perioda: dan, vreme, mesto trgovanja, količinu, identifikacionu oznaku finansijskog instrumenta, pojedinačnu i ukupnu cenu, kupovnu/prodajnu oznaku, prirodu naloga, vrstu naloga.

Ukoliko se klijent opredelio da prima Potvrde o realizaciji nakon svake pojedinačne transakcije, iz periodičnog izveštaja se izostavljaju podaci o danu, vremenu, mestu trgovanja, količini, identifikacionoj oznaci finansijskog instrumenta, pojedinačnoj i ukupnoj ceni, kupovnoj/prodajnoj oznaci, prirodi i vrsti naloga za svaku transakciju izvršenu tokom perioda izveštavanja.

Malom klijentu se periodični izveštaj o upravljanju portfeljom mora dostavljati na trajnom mediju najmanje kvartalno, osim u sledećim slučajevima:

- Kada klijent odabere da informacije o obavljenim transakcijama prima po izvršenju svake pojedinačne transakcije, u kom slučaju se izveštaj mora dostavljati najmanje jednom u 12 meseci i to za transakcije sa:
 - 1) Akcijama društva ili drugim finansijskim instrumentima ekvivalentnim akcijama, koje predstavljaju učešće ukapitalu ili u pravima glasa, kao i depozitnim potvrđama koje se odnose na akcije;
 - 2) Obveznicama i drugim oblicima sekjuritizovanog duga, uključujući i depozitne potvrde koje se odnose na navedene finansijske instrumente;
 - 3) Instrumentima tržišta novca;
 - 4) Jedinicama institucija kolektivnog investiranja.
- Kada je ugovorom o upravljanju ugovoren portfelj sa finansijskim leveridžom, periodični izveštaj se dostavlja jednom mesečno, uz obavezu Ovlašćene banke da klijentu odmah po obavljenoj transakciji dostavi i Potvrdu o realizaciji.

Ovlašćena banka je dužna da prilikom pružanja usluge upravljanja portfeljom za malog klijenta koji uključuje nepokrivenu otvorenu poziciju u transakciji sa potencijalnim obavezama, takvog klijenta obavesti o svakom gubitku koji prelazi unapred određeni prag, dogovoren između Ovlašćene banke i klijenta, najkasnije do kraja radnog dana u kojem je prag pređen.

Pored obaveze dostavljanja periodičnih izveštaja, Ovlašćena banka ima dodatnu obavezu izveštavanja klijenata za koje obavlja aktivnost upravljanja portfeljom, u slučajevima koji uključuju nepokrivenu otvorenu poziciju u transakciji sa potencijalnim obavezama. Ovlašćena banka će klijenta obavestiti o svakom gubitku koji prelazi unapred određeni prag, dogovoren između Ovlašćene banke i klijenta, najkasnije do kraja radnog dana u kome je prag pređen. Ukoliko je to neradni dan, Ovlašćena banka će klijenta obavestiti prvog narednog radnog dana.

Najmanje jednom godišnje, Ovlašćena banka, svakom pojedinačnom klijentu za kog obavlja uslugu vođenja portfelja, odnosno, drži finansijske instrumente ili novčana sredstva, dostavlja izveštaj o toj imovini na trajnom mediju. Obaveza dostavljanja ovog izveštaja je isključena, ukoliko se takav izveštaj dostavlja kao deo drugog periodičnog izveštaja.

Potvrda o realizaciji naloga

Član 46.

Potvrdu o izvršenju transakcija Ovlašćena banka izdaje do kraja prvog radnog dana nakon izvršenja transakcije, a na način za koji se klijent opredelio prilikom uspostavljanja, odnosno u toku trajanja poslovnog odnosa.

Potvrda o realizaciji naloga sadrži sledeće elemente:

- Poslovno ime i sedište Ovlašćene banke;
- Redni broj naloga;
- Podatke o klijentu:
 - 1) Ime i prezime/naziv klijenta;
 - 2) Adresa/sedište klijenta;
 - 3) Matični broj klijenta (JMBG/MB);
 - 4) Račun finansijskih instrumenata sa podatkom za depozitara računa;
 - 5) Račun novca sa podatkom za depozitara računa.

- Mesto, datum i vreme (sat/minut/sekundu) zaključenja transakcije sa podacima o transakciji:
 - 1) Oznaka hartije od vrednosti;
 - 2) Vrsta transakcije (kupovina ili prodaja);
 - 3) Broj (količinu) finansijskih instrumenata;
 - 4) Pojedinačnu i ukupnu cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena - u slučajevima kada se nalog klijenta realizuje u tranšama, Ovlašćena banka će klijentu pružiti informacije o ceni svake pojedinačne tranše;
 - 5) Način izvršenja naloga (Ovlašćena banka neposredno ili preko drugog investicionog društva, uz navođenje naziva i sedišta tog investicionog društva i odgovornosti Ovlašćene banke za izvršenje naloga preko investicionog društva).
- Iznos provizije (Ovlašćene banke, organizatora tržišta, CRHOV), osim u slučaju realizacije naloga na inostranim tržištima, gde se podatak o provizijama daje kao objedinjen podatak.

Klijent se ne može odreći prava da o izvršenju naloga bude obavešten, ali može naložiti slanje obaveštenja drugom licu koje on ovlasti.

Klijent može, u toku trajanja poslovnog odnosa, pisanim putem da opredeli način na koji će mu Potvrde o realizaciji naloga biti dostavljane, različit od načina izabranog prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa, odnosno može ih preuzimati lično ili primiti putem e-maila ili izmeniti adresu za prijem.

Odbijanje naloga

Član 47.

Ovlašćena banka može da odbije izvršenje:

- Naloga za kupovinu, kada utvrdi da na novčanom računu klijenta nema dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obaveza koje bi nastale po osnovu izvršenja naloga za kupovinu;
- Naloga za prodaju, kada utvrdi da klijent na računu nema finansijskih instrumenata za izvršenje naloga.

Ovlašćena banka neće odbiti izvršenje naloga ukoliko se nalog klijenta može izvršiti u potpunosti ili delimično:

- Od realizovanih, a nesaldiranih transakcija;
- Davanjem kredita uz saglasnost klijenta, a na osnovu važećih propisa;
- Pozajmljivanjem finansijskih instrumenata u skladu sa pravilima koja uređuju pozajmljivanje.

Ovlašćena banka je dužna da odbije izvršenje naloga za kupovinu, odnosno prodaju ukoliko ima razloga za osnovanu sumnju da bi izvršenjem takvog naloga:

- Bile prekršene odredbe ZTK ili ZSPNIFT;
- Bilo učinjeno krivično delo, privredni prestup ili prekršaj.

Prilikom utvrđivanja okolnosti za odbijanje naloga, Ovlašćena banka ima pravo da se oslanja na raspoložive informacije, osim ukoliko ne poseduje saznanje da su takve informacije očigledno zastarele, netačne ili nepotpune.

U slučaju odbijanja naloga, Ovlašćena banka o tome obaveštava KHOV, na propisanom obrascu.

U slučaju da se nalog odbija zbog osnovane sumnje da bi izvršenjem naloga bile prekršene odredbe ZSPNIFT, Ovlašćena banka o tome obaveštava, pored KHOV i nadležni organizacioni oblik Banke.

Knjiga naloga

Član 48.

Ovlašćena banka vodi Knjigu naloga prema vremenskom redosledu prijema naloga, uključujući i naloge koji se prenose na izvršenje drugom investicionom društvu, izmene i opozive naloga.

Knjiga naloga se vodi u elektronskom obliku, na način koji sprečava naknadnu izmenu unetih podataka. Sadržaj Knjige naloga je propisan i predviđa obavezne elemente:

- Ime i prezime/poslovno ime ili druga oznaka klijenta;
- Ime i prezime/poslovno ime ili oznaka lica koje zastupa klijenta;
- Redni broj naloga;
- Datum i tačno vreme prijema naloga, izmene i opoziva naloga;

- Identifikacionu oznaku finansijskog instrumenta;
- Kupovnu, odnosno prodajnu oznaku;
- Prirodu naloga, ukoliko se ne radi o kupovnom ili prodajnom nalogu;
- Vrstu naloga;
- Status naloga;
- Datum, vreme i mesto trgovanja;
- Količinu finansijskog instrumenta;
- Cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena;
- Ovlašćeno lice koje je obavilo transakciju ili koje je odgovorno za njeno izvršenje;
- Sve ostale pojedinosti, uslovi i uputstva u vezi sa izvršenjem naloga.

Odmah nakon izvršenja naloga klijenta, u knjigu naloga se pohranjuju sledeći podaci:

- Datum trgovanja, vreme trgovanja, kupovna, odnosno prodajna oznaka, identifikacioni broj finansijskog instrumenta, cena jedinice, oznaka cene, količina i oznaka mesta realizacije naloga;
- Ukupna vrednost koja je proizvod cene po jedinici i količine.

Ako Ovlašćena banka prenese nalog drugom investicionom društvu na izvršenje, dužna je da nakon prenosa naloga zabeleži sledeće podatke:

- Ime i prezime/naziv ili oznaku klijenta čiji je nalog prosleđen;
- Poslovno ime ili drugu oznaku investicionog društva kome je nalog prosleđen;
- Uslove prenosa naloga;
- Datum i tačno vreme prenosa naloga, odnosno izmene naloga.

Vođenje i čuvanje dokumentacije

Član 49.

Ovlašćena banka vodi elektronsku evidenciju o svim uslugama i transakcijama u skladu sa važećim propisima, na način koji omogućava sprovođenje nadzora nad poslovanjem Ovlašćene banke.

Ovlašćena banka koristi informacioni sistem koji omogućava:

- Evidencije o uslugama i transakcijama, kao i njeno ažuriranje;
- Mogućnost provere toka pojedinačnog posla u svakom trenutku;
- Odvojenost dokumentacije o poslovanju klijenata i dokumentacije o sopstvenom poslovanju;
- Zaštitu od neovlašćenog pristupa podacima i mogućih gubitaka;

Dokumentacija, ugovori i evidencija o svim uslugama i transakcijama koje je Banka izvršila za sopstveni račun ili ih je izvršila Ovlašćena banka u ime i za račun klijenta, čuva se u rokovima predviđenim ZTK, ZSPNIFT i podzakonskim aktima KHOV.

Propisane evidencije i poslovna dokumentacija mogu se čuvati i duže od propisanih rokova, u slučajevima kada je to potrebno zbog okončanja nadzora ili sudskog spora.

Za naloge ispostavljene telefonom i elektronskim putem, Ovlašćena banka čuva izvorne zapise primljenih i prihvaćenih naloga, na način koji omogućava uvid u bitne elemente naloga.

Sigurnosne kopije dokumentacije čuvaju se u elektronskom obliku.

IZVEŠTAVANJE

Ovlašćena banka vrši izveštavanje u skladu sa ZTK, podzakonskim aktima KHOV i internim aktima Banke.

Dnevni izveštaji

Član 50.

Ovlašćena banka je u obavezi da najkasnije sledećeg radnog dana, dostavi KHOV izveštaj o svakoj transakciji izvršenoj van regulisanog tržišta, koji sadrži sledeće podatke:

- Identifikacionu oznaku finansijskog instrumenta (ISIN broj i CFI kod);
- Jedinstveni identifikacioni broj transakcije koji dodeljuje Ovlašćena banka;
- Dan, vreme i mesto trgovanja;

- Da li je transakcija izvršena za sopstveni račun ili za račun klijenta;
- Za transakcije na OTC tržištu podatke o drugom investicionom društvu;
- Oznaku kupovine ili prodaje, sa stanovišta posredovanja Ovlašćene banke;
- Količinu prodatih ili kupljenih finansijskih instrumenata;
- Pojedinačnu i ukupnu cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena.

Ukoliko KHOV zahteva dostavljanje dodatnih informacija, u cilju identifikacije klijenata za čiji račun je izvršena transakcija, Ovlašćena banka će postupiti po tom zahtevu.

Ovlašćena banka smatra objavljenim podatke o trgovanju na regulisanom tržištu, MTP-u i van regulisanog tržišta, ukoliko su ti podaci objavljeni na jedan od sledećih načina:

- Putem internet stranice organizatora tržišta;
- Putem internet stranice Banke.

Mesečni izveštaji

Član 51.

Ovlašćena banka je dužna da najkasnije do 15-og dana u mesecu, za prethodni mesec, dostavi KHOV mesečni izveštaj o svom poslovanju, na način i u formi predviđenoj od strane KHOV.

Godišnji izveštaji

Član 52.

Ovlašćena banka je u obavezi da, najkasnije 4 (četiri) meseca od završetka poslovne godine, dostavi KHOV godišnji izveštaj o poslovanju, na način i u formi predviđenoj od strane KHOV.

Ostali izveštaji

Član 53.

Ukoliko Ovlašćena banka vodi novčane račune i račune finansijskih instrumenata klijenata, dužna je da KHOV dostavlja izveštaje čija su sadržina i rokovi regulisani posebnim pravilnicima.

Ovlašćena banka ima obavezu da, u roku od 8 (osam) dana od momenta nastanka promene, obavesti KHOV o promeni uslova na osnovu kojih je dobila dozvolu za obavljanje delatnosti, kao i o drugim uslovima koje Ovlašćena banka mora da ispunjava. Obaveštenje sadrži opis događaja i datum njegovog nastupanja.

U slučaju promene poslovnog imena, Ovlašćena banka podnosi KHOV zahtev za davanje saglasnosti na izmene akata.

MERE ZA OBEZBEĐENJE KONTINUITETA POSLOVANJA

Član 54.

Banka ima usvojen plan za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja koji se primenjuje u slučaju nastanka nepredviđenih događaja u Banci, koji mogu dovesti do ozbiljnijih poremećaja u obavljanju poslovnih procesa. Plan se primenjuje na nivou svih poslovnih funkcija i organizacionih oblika Banke koji uključuje i poslovanje Ovlašćene banke.

Plan za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja sadrži opis procedura u slučaju prekida poslovanja: određivanje rezervne lokacije, spisak svih resursa neophodnih za ponovno uspostavljanje kontinuiteta poslovanja, imenovanje timova za ponovno uspostavljanje poslovanja, jasno utvrđene dužnosti i odgovornosti timova i pojedinih članova, plan internih i eksternih linija komunikacije.

Vanredne situacije su sve situacije izazvane ljudskim ili prirodnim faktorom koje mogu da dovedu do privremenog prestanka rada ključnih poslovnih procesa u Banci, kao i do gubitka informacija koje mogu biti od vitalnog interesa po Banku i njene klijente. Mogući scenariji koji mogu uzrokovati nastanak vanredne situacije su:

- Prirodne nepogode (poplava, zemljotres, požar, ekološke katastrofe);
 - Organizovane i zlonamerne radnje (krađa, vandalizam, terorizam);
 - Nedostatak dobara i usluga (prekid napajanja električnom energijom, nestašica vode, prekid telekomunikacija u dužem vremenskom periodu);
 - Hardverski i softverski kvarovi;
 - Ozbiljni informaciono sigurnosni incidenti (cyber kriminal, gubitak podataka, otkaz IT servera);
- Ostali uzroci.

U zavisnosti od vrste vanredne situacije, aktivira se samo minimalno potreban broj planova za vanredne situacije u cilju prevazilaženja nastalog prekida, čija dužina trajanja predstavlja ključni element za identifikaciju scenarija.

Organizacioni oblik zadužen za bezbednost Banke, nadležan je za održavanje plana za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja, što između ostalog, podrazumeva i aktiviranje kriznog štaba u slučaju nastanka vanredne situacije, donošenje predloga za aktiviranje i koordiniranje sprovođenja plana za vanredne situacije.

Organizacioni oblici Banke nadležni za tehničko operativne poslove i informacione tehnologija, između ostalog imaju sledeće uloge u uslovima vanredne situacije:

- Određivanje i obezbeđivanje alternativne lokacije;
- Obavljaju sve aktivnosti predviđene planom za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja i stvaraju preduslove za uspostavljanje normalnog procesa rada;
- Informisanje rukovodioca i drugih određenih lica Ovlašćene banke za prelazak na osnovnu lokaciju.

Planom za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja predviđeno je sledeće:

- Imenovanje ovlašćenih lica za aktiviranje;
- Opis alternativne lokacije i utvrđivanje minimalnih resursa koji su neophodni za kontinuitet poslovnog procesa;
- Identifikacija zaposlenih koji prelaze na alternativnu lokaciju;
- Utvrđivanje zavisnosti od eksternih partnera;
- Razvoj komunikacionih protokola tokom trajanja vanredne situacije.

Plan za vanredne situacije primenjuje se u periodu od trenutka nastanka prekida poslovnog procesa do trenutka uspostavljanja redovnog poslovanja.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Član 55.

Ovlašćena banka poslove iz svoje delatnosti obavlja u skladu sa procedurama i uputstvima organizacionog oblika Banke nadležnog za upravljanja rizicima, kojima je uspostavljen stabilan sistem koji podrazumeva jasnu organizacionu strukturu sa definisanim, transparentnim i usklađenim opisima dužnosti, efikasnim merama za identifikovanje, upravljanje, praćenje i izveštavanje o rizicima i velikoj izloženosti ili potencijalnoj izloženosti, kao i adekvatne mehanizme unutrašnje kontrole, uključujući administrativne i računovodstvene procedure.

MERE ZA SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJE TERORIZMA

Član 56.

Ovlašćena banka je organizacioni oblik Banke, kreditne institucije koja je obveznik Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i pridržava se svih zakonskih i podzakonskih akata nadležnih institucija i internih akata.

INTERNA REVIZIJA**Član 57.**

Program i plan interne revizije Banke bliže određuje ciljeve, zadatke, principe rada, ovlaštenja, odgovornost i izveštavanje o adekvatnosti i efikasnosti sprovođenja internih kontrola.

Primarni zadaci interne revizije su da organima Banke pruže nezavisno i objektivno mišljenje o pitanjima koja su predmet revizije, odnosno:

- Ocenjuje adekvatnost i pouzdanost sistema unutrašnjih kontrola i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja;
- Obezbeđuje da se rizici na odgovarajući način identifikuju i kontrolišu;
- Ocenjuje usklađenost nivoa kapitala i rizika u poslovanju Banke;
- Procenjuje kvalitet i pouzdanost informacionog sistema, uključujući i sistem elektronskog informisanja i usluge elektronskog bankarstva;
- Utvrđuje slabosti u poslovanju Banke i njenih zaposlenih, kao i slučajeve neizvršenja obaveza i prekoračenja ovlaštenja i priprema predloge za otklanjanje tih slabosti, kao i preporuke za njihovo sprečavanje;
- Održava sastanke sa Upravnim odborom, kao i Odborom za praćenje poslovanja Banke;
- Redovno priprema izveštaje o aktivnostima interne revizije i dostavlja ih Upravnom odboru, kao i Odboru za praćenje poslovanja Banke.

Interna revizija je nezavisna od aktivnosti koje su predmet revizije, kako bi se obezbedio najviši stepen profesionalne objektivnosti prilikom prikupljanja, procene i saopštavanja informacija o aktivnosti ili procesu koji je predmet revizije.

PROVIZIJE I DRUGE NAKNADE**Član 58.**

Tarifnikom Ovlašćene banke utvrđuje se maksimalni iznos naknada i provizija koje klijent plaća Ovlašćenoj banci za pružene usluge.

Ovlašćena banka dostavlja Komisiji Tarifnik pre njegove primene i ima obavezu da ga istakne u svojim poslovnim prostorijama, poslovnim prostorijama ovlašćenih ekspozitura kao i da ga objavi na svojoj internet stranici. Objavljen Tarifnik stupa na snagu i počinje da se primenjuje osmog dana od dana objavljivanja na internet stranici Banke i smatraće se prihvaćenim od strane klijenata sa kojima se poslovni odnos uspostavlja/nastavlja nakon tog momenta.

Prilogom 1 Pravila regulisano je utvrđivanje troškova i naknada koje Ovlašćena banka naplaćuje u skladu sa Tarifnikom.

EVALUACIJA EFIKASNOSTI PRAVILA**Član 59.**

Ovlašćena banka kontinuirano prati efikasnost Pravila u delu kojim se reguliše pitanje izvršavanja naloga i najmanje jednom godišnje procenjuje da li njima predviđene mere i postupci za izvršavanje naloga pod najpovoljnijim uslovima za klijenta obezbeđuju potreban stepen kvaliteta. U slučaju potrebe, a u cilju ispravljanja mogućih nedostataka, pristupa se reviziji ovih Pravila.

Ovlašćena banka ima obavezu da o svakoj izmeni i dopuni Pravila obavesti klijente, objavom na internet stranici Banke i isticanjem u poslovnim prostorijama u kojima se obavljaju poslovi Ovlašćene banke, 7 dana pre početka primene.

Ispostavljanje naloga, odnosno podnošenje zahteva Ovlašćenoj banci za pružanje usluge, nakon tog roka, smatra se prihvatanjem njihove primene.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 60.

Pravila počinju da se primenjuju nakon dobijanja neophodnih regulatornih odobrenja, osmog dana od dana objave na internet stranici Banke.

Danom početka primene Pravila prestaju da se primenjuju Pravila poslovanja Ovlašćene banke Komercijalne banke AD Beograd sa Prilogom 1 – Informacije za klijente o investicionim i dodatnim uslugama Ovlašćene banke, broj 340/IO od 10.06.2020. godine.

IZVRŠNI ODBOR